

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 229

Poznań, piątek dnia 19 maja 1933

Rok XXVIII

Poznań, 18 maja

Mimo słów — bez zmian

Wielka mowa, jaką wygłosił kanclerz Hitler w Reichstagu, może być rozpatrywana tylko na tle ogólnego położenia międzynarodowego. Od czasu wojny światowej Niemcy nie znajdowali się w takim odosobnieniu, jak obecnie. Nawet Rosja sowiecka odwróciła się od nich, nawet Austria urzędowa przeciwstawiała się niedawnej wizycie ministrów hitlerowskich w Wiedniu, a poparcie Włoch nie jest mimo wszystko stuprocentowe ze względu choćby na zapędy „anschlussowe” Berlina.

Jak dalece osłabła pozycja Niemiec, świadczy nieoczekiwany wybuch namiętności antyhitlerowskich w Anglii. W porównaniu ze spokojem, jaki panuje w Polsce, lub we Francji, szczególnie uderzają nastroje antyniemieckie w Wielkiej Brytanii. Niedawne rozprawy w izbie gmin, mowy sir Austena Chamberlaina, lorda Greya i innych, głosy prasy angielskiej świadczą wymownie o poglądach, jakie dziś nurtują w społeczeństwie angielskim. Doszło do tego, że angielski minister wojny lord Hailsham zagroził Niemcom „sankcjami” na wypadek zbrojenia się wbrew przepisom traktatu. Podobne odnośnienie się do Niemiec zarysowało się w Ameryce.

Oczywiście należy sobie zdawać sprawę, że do powstania takich nastrojów przyczyniła się propaganda Żydów na terenie międzynarodowym. Ale sami już hitlerowcy przyznają, że nie wyłącznie Żydzi spowodowali położenie, w jakim Niemcy się znalazły. W istocie dojście do władzy Hitlera zrozumiano w całym świecie jako hasło do wojny. A że świat wojny nie chce, więc też z nienawiścią odwrócił się od tych, których uznał za mącicieli pokoju. Co prawda sami Niemcy wyrobili sobie taką opinię. Pomijając propagandowe występy hitlerowców, ich oficjalne oświadczenia nasuwały poważne obawy. A więc, jak można było komentować artykuł p. von Neuratha, ministra spraw zagranicznych Rzeszy, który pisał, że Niemcy zbroić się będą bez względu na wynik konferencji rozbrojeniowej? Lub jak miano zrozumieć niedawny pean wicekanclerza von Papena na cześć ducha wojennego, jego apel do matek niemieckich, by rodziły jaknajwięcej synów-żołnierzy, jego zapewnienie, że Niemiec woli umierać na polu chwały, niż w łóżku na sklerozę?

Mowa kanclerza Hitlera miała niewątpliwie na celu uspokojenie zagranicy i wyprowadzenie Rzeszy z odosobnienia, w jakim się znalazła. Tem się tłumaczy w mowie Hitlera również akcenty pewnego uznania pod adresem Polski. Akcenty niespotykane dotychczas w mowach ministrów niemieckich i na które mógł sobie pozwolić tylko właśnie Hitler, wódz niemieckiego nacjonalizmu, którego o słabość nikt w Niemczech nie posądzi i który ma swój swoisty, w pewnej mierze prosty język

Po pierwszych sukcesach w locie alpejskim

Zdumiewający wynik kpt. Bajana — Serdeczne przyjęcie naszych lotników w Sowieciech
Szczegółowy program lotu

Wiedeń, 18. 5. (PAT.) Przebycie 50 km drogi z Wiener-Neustadt do Aspern w ciągu 14 min. 23.8 sek. jest, jak pisze „N. Wiener Tgb.”, zdumiewającym wynikiem kpt. Bajana. Wyniki lotu gwiazdowego będą obliczone i ustalone przez komisję dopiero w ciągu dnia dzisiejszego.

„N. Wiener Tgb.” wyraża zapatrywanie, że lotnikom polskim udało się także i w locie gwiazdowym dystansować innych współzawodników. Przez swój lot w głąb Rosji będą się oni mogli wykazać największą liczbą przebytych kilometrów.

Lwów, 18. 5. (PAT.) Zarówno kpt. Bajana jak i kpt. Dudziński lecieli na Katowice, gdyż warunki atmosferyczne nad Karpatami były niepomysłne i trudno byłoby im przedostać się przez zwalę nisko wiszących chmur.

Opóźnienie w starcie kpt. Dudzińskiego nastąpiło z tego powodu, że w Leningradzie nalewano im oliwę przez gęste siłko, co trwało przeszło godzinę, tak, że kpt. Dudziński wystartował z Moskwy rano o godz. 6.10. Opowiada o bardzo serdecznym przyjęciu, jakiego doznali w Leningradzie. Mieszkałi w najwytworniejszym hotelu „Astoria.” Na bankiecie, wydanym na ich cześć przedstawiciele sowieków wzniesli toast na cześć lotnictwa polskiego.

Wiedeń, 18. 5. (PAT.) Szczegółowy program lotu alpejskiego ustalony został następująco:

Uczestnicy lotu opuścili dnia 17 maja w czasie między godz. 15.30 a 16.30 Wiener Neustadt, aby w rekordzie szybkości przybyć do Wiednia między godz. 17 a 18. Uroczyste powitanie lotników nastąpiło na lotnisku w Aspern. (Jak już donosiliśmy obaj Polacy zajęli pierwsze miejsca — red.)

Właściwy lot alpejski odbędzie się w dniach 19, 20 i 21 maja. Pierwszy nocleg nastąpi w Innsbrucku, drugi w Gracu. Zawodnicy przelecą lotnisko w Aspern także i dnia 20 bm.

polityczny, Niemcom dobrze już znany. Byłoby dobrze, żeby tem, co Hitler mówił o Polsce, przejęli się przedewszystkiem właśnie jego rodacy, lubujący się w niemieckiej manjerze odnoszenia się z pogardą do wszystkiego, co polskie.

Mimo to zdajemy sobie sprawę, że słowa swoje o stosunku do Polski wypowiedział kanclerz Rzeszy nietylko pod naszym adresem, co dla zachodniej Europy i dla Ameryki, gdzie ustaliła się opinia, że właśnie Polska jest dziś szczególnie przez Niemcy zagrożona. Czyż zresztą mowa Hitlera nie zawierała kilkakrotnych aluzji do rewizji traktatów, a nawet wprost zapowiedzi „zmiany na lepsze” położenia terytorjalnego na wschodzie Rzeszy?

Program niemiecki pozostał niezmienny. Tylko kanclerz Rzeszy wrócił do wypróbowanej metody stresemansowskiej, która tyle już Niemcom zapewniła korzyści. A więc znowu usłyszeliśmy apel do „sprawiedliwości”, znowu skargę na „bolesne” położenie Niemiec, znowu utyskiwanie na „osaczenie” Niemiec przez uzbrojonych sąsiadów.

W gruncie rzeczy jednak celem mowy było uzyskanie prawa do zbrojeń. To był istotny sens całego wystą-

Prezydent republiki Miklas powita wracających z zawodów w dniu 21. bm., na lotnisku w Aspern. Równocześnie odbędzie się tam pokazy lotu bezmotorowego, ćwiczenia ze spadochronem, pokaz ataku bombami na

fabrykę, pokaz sposobów odpięcia ataków gazowych i t. p.

W locie alpejskim bierze udział 25 pilotów, a mianowicie: 4 austriackich, 2 polskich, 6 włoskich, 5 węgierskich, 2 angielskich i 5 niemieckich.

Echa przemówienia Hitlera w Reichstagu

REZERWA PRASY ANGIELSKIEJ

London, 18. 5. (Tel. wł.) Prasa londyńska omawia przemówienie Hitlera z wielką rezerwą twierdząc, że należy odczekać praktycznych wyników zapowiedzi Hitlera.

Pertinax donosi z Paryża do „Daily Telegraph”, że francuskie koła rządowe nie zostały zaskoczone tonem przemówienia Hitlera, gdyż takiego właśnie się spodziewały.

London, 18. 5. (PAT.) „Times” twierdzą, że demagog Hitler po raz pierwszy pokazał przebliski meża stanu. Dotychczas wszystkie jego przemówienia i innych przywódców obecnego systemu przeznaczone były dla użytku wewnętrznego. Wczoraj po raz pierwszy Hitler świadomie zwrócił się do całego świata.

„Aczkolwiek niektóre ustępy przemówienia nie ujdą krytyce, to jednak inne stanowią podstawę do dalszych negocjacji w Genewie — twierdzi dziennik — gdzie Niemcy swoim postępowaniem dowiodą, w jakim stopniu słowa, wypowiedziane przez Hitlera mają wartość praktyczną.”

I W AMERYKAŃSKIEJ RÓWNIEŻ

Nowy Jork, 18. 5. (Tel. wł.) Przemówienie Hitlera transmitowane przez amerykańskie radjostacje nie osiągnęło w prasie amerykańskiej zamierzonego celu. W dalszym ciągu zajmuje ona stanowisko wyczekujące.

„New York Herald Tribune” oświadcza, że po dokładnym przestudjowaniu mowy Hitlera stwierdza się, że

pienia. Za możliwość zbrojenia się gotowe są Niemcy zaniechać jaskrawej propagandy rewizyjnej, zapewnić świat o swoich intencjach pokojowych i to na... pięć lat.

Znaczenie mowy kanclerza Rzeszy można zrozumieć tylko w związku z sytuacją, jaką wytworzyła się w Genewie na konferencji rozbrojeniowej, gdzie odrzucono ostatnio — jak pisaaliśmy przed tygodniem — zbyt daleko idące dążenia Niemiec, oraz w związku z inicjatywą pokojową prezydenta Roosevelta, który między innymi wypowiedział się przeciw zbrojeniu się państw, rozbrojonych traktatami pokojowymi, a za ogólnym paktem nieagresji.

W tej sytuacji Niemcy uznały, że należy przejść znowu do dyplomatycznych pertraktacji, że należy szukać na innej drodze prawa do zbrojenia się, dając wzamian pewne uspokajające zapewnienia i grając na tęsknocie świata do pokoju. W gruncie rzeczy jednak położenie pozostało bez zmiany: kanclerz Hitler podtrzymywał zbrojny program Rzeszy. Punkt ciężkości znowu przenosi się do Genewy, gdzie konferencja wznawia dziś swe prace.

po za piękną frazeologią pozostało wszystko przy starym.

Tak samo „New York Times” orzekają, że należy odczekać praktycznych wyników z Genewy, które jedynie mogą udowodnić szczerłość niemieckiego stanowiska.

FRANCJA CZEKA NA CZYNY

Paryż, 18. 5. (Tel. wł.) Pisma francuskie zajmując bardzo rzeczowe stanowisko do przemówienia Hitlera stwierdzają zgodnie, że były to puste frazesy i że świat sądzić będzie Niemcy nie według wygłaszanych mów, lecz według ich czynów.

ATAK NA TRAKTAT WERSAŁSKI.

Berlin, 18. 5. (PAT.) Dzienniki poranne wyczerpująco omawiają wczorajsze przemówienie Hitlera wskazując, że od sierpnia 1914 r. wczoraj po raz pierwszy Reichstag był forum solidarnej woli narodu niemieckiego. Przemówienie Hitlera stało się wyrokiem potępienia, skierowanym przeciwko traktatowi wersalskiemu. Odtąd nie zniknie już sprawa rewizji w dyskusji międzynarodowej.

STOSUNEK DO POLSKI.

Uderzającym jest, że większość komentarzy zupełnie pomija milczeniem tę część oświadczenia Hitlera, która dotyczyła stosunków polsko-niemieckich. Tylko dwa pisma poświęcają odnośnym sprawom różne uwagi. Centrowa „Germania” pisze:

„Paryż, podobnie i Warszawa będą musiały uznać za fantastyczne, bajki, jakoby Niemcy odmawiały swoim sąsiadom wschodnim prawa istnienia i jakoby dążyły do nowego podziału Polski. Na uwagę zasługuje zdaniem dziennika wystąpienie kanclerza Hitlera przeciwko wynaradawianiu mniejszości, co ma duże znaczenie dla niemieckich mniejszości zagranicą.”

„Deutsche Allgem. Ztg.” nazywa słowa Hitlera pod adresem Polski sensacją. W komunikacie urzędowym, oświadcza dziennik, o swoich rozmowach z postem polskim w Berlinie. Hitler kilkakrotnie już podkreślił prawo Polski do własnej państwowości.

Zwolnieni z aresztu działacze narodowi

Warszawa, 18. 5. (Tel. wł.) — Aresztowanych w Łodzi przed tygodniem 26 członków Stronnictwa Narodowego zwolniono z więzienia. (w)

Na drugiej stronie zamieszczamy dziesięć artykuł

Romana Dmowskiego

p. t.

„Specjalizacja gospodarcza i jej skutki”

z cyklu jego artykułów „Żydzi w dwudziestym wieku”.

Żydzi w dwudziestym wieku

IX. Specjalizacja gospodarcza i jej skutki

Wśród ludów starożytnego, cywilizowanego Wschodu ogromną rolę odegrali Asyryjczycy, najbliżsi krewni pierwotnych Żydów. Stworzyli oni wielkie, potężne państwo, w którym cywilizacja sumerska rozkwitła w wielką cywilizację asyryjską.

Przy całej swej cywilizacji odznaczała się ona taką dzikością instynktów, że drugiego podobnego przykładu nie można znaleźć w historii. W imię swego boga, okrutnego i mściwego Assura, wyrzynali w pień całe ludy lub przepędzali je z jednego kraju do drugiego; stale praktykowali zwyczaj zdzierania żywcem skór ze zwyciężonych znakomitszych nieprzyjaciół i zdobienia nimi ścian swych pałaców. Gdy posuwali się naprzód w zwycięskim pochodzie, cała ludność krajów, przez które szli, uciekała w panice. Jak mówią ich dokumenty, w kraju, leżącym na północ od doliny Tygrysu i Eufratu, aż do gór Kaukazu siedziały najrozmaitsze, wymienione w tych dokumentach ludy, istniały nawet większe państwa: wszystko to znikło w miarę rozrostu wielkiej Asyrii.

Mówiąc nawiasem, zdaje mi się, że tu znajdujemy rozwiązanie jednej zagadki, męczącej uczonych, mianowicie, niesłychanego mnóstwa ludów, języków i kultur wśród górali Kaukazu. Muszą to być zbiegowie z południa, których w odległej przeszłości strach przed okrutnymi Asyryjczykami wypędził w niedostępne góry.

Żydzi mało się różnili od Asyryjczyków w sposobie prowadzenia walki. Król Dawid robił prawie to samo, co tamci, tylko na małą skalę. Będąc małym ludem, nie mieli danych do budowania wielkiego imperjum. Obok tego, wyspecjalizowanie się w pośrednictwie sprawiło, że ich ambicje szły nie w kierunku tworzenia wielkich konstrukcyj politycznych, lecz eksploatacji innych ludów, większych, niż te, które mogli podbić, większych stokroć, niż oni sami.

To bardzo wcześnie zrodziło w nich dążność do rozpraszania się, do zamieszkiwania wśród obcych społeczeństw, zwłaszcza w bogatych centrach życia innych ludów. Takim, najbogatszym centrum w swojej epoce był Babilon. Niezawodnie niewola babilońska była faktem, ale niezawodnie też wielka masa Żydów w Babilonie składała się nietylko z przymusowych, ile z dobrowolnych przybyszów, przyciągniętych bogactwem stolicy i mnóstwem interesów, które można było tam robić.

Zresztą i Palestynę nie uważali Żydzi za swą ojczyznę i nie była ona przez nich traktowana, jak ojczyzna, tem bardziej, że nie oni tylko w niej siedzieli. Przywiązani byli jedynie do Sjonu od czasu, gdy Salomon zbudował świątynię i dla wędrującej z Przybytkiem religii stworzył stały, z Jerozolimą związany ośrodek.

O tem, jak się Żydzi rozpraszali przed narodzeniem Chrystusa świadczą liczne ich skupienia w rozmaitych punktach imperjum rzymskiego i w samym Rzymie. Nie musiały to być małe grupki, do których zwracał swe listy święty Paweł.

Coprawda, te grupy składały się nietylko z Żydów. W owych czasach ogromnie był rozwinięty prozelityzm. W imperjum rzymskiem Żydzi mieli prawo tworzenia gmin autonomicznych, opiekujących się swoimi. Ludzie biedni, nie będący niewolnikami, byli pozbawieni wszelkiej opieki i znajdowali się w najcięższym materialnym położeniu. Przez prozelityzm zyskiwali oni opiekę gmin żydowskich i to ich ku religii Żydów ciągnęło. Stąd wytworzyła się wielka liczba prozelitów najrozmaitszego pochodzenia. Coprawda, Żydzi, którzy nazywali ich „ubogimi“, traktowali ich, jako niższych od siebie, nie wpuszczali ich nawet do synagog: musieli stać za drzwiami. Wiele danych przemawia za tem, że z tych właśnie prozelitów głównie pochodzili pierwsi chrześcijanie.

Skupienia żydowskie na obszarze imperjum rzymskiego, jak to widzimy z listów św. Pawła i innych źródeł, znajdowały się zawsze w ważnych punktach handlowych, w Aleksandrii, Antjochji, Rzymie, Atenach, Koryncie, Tessalonice i t. d.

Z chwilą, kiedy Żydzi tak znacznie już się rozproszyli, kiedy główne ich życie i główna siła znalazła się poza Palestyną, religia możeszowa, wiążąca ich w jedną całość, przestała im wystarczać.

Lud, nie tworzący samodzielnej, go-

spodarczej całości, żyjący z pośrednictwa między innymi narodami, i to znacznie od niego większymi i wyżej cywilizowanymi, był zawsze wystawiony na niebezpieczeństwa zerwania węzłów, łączących go w jedną całość, i zatraty swego odrębnego oblicza. Niebezpieczeństwo to istniało nawet wtedy, kiedy Żydzi pozostawali w skupieniu.

W każdym społeczeństwie warstwa, żyjąca z handlu zewnętrznego, jest głównym kanałem obcych wpływów i głównym czynnikiem rozkładu tradycyjnych pojęć, wierzeń, instynktów społecznych, tego wszystkiego, co stanowi podstawę społecznego bytu. A cóż się dopiero dzieje, jeżeli cała prawie społeczność żyje z pośrednictwa?...

Religia Żydów, zaczynając od Mojżesza, widziała to niebezpieczeństwo i walczyła z niem na wszelkie sposoby. Głównym wśród nich było wychowanie synów Izraela w bezwzględnej nienawiści do wszystkich ludów obcych. Im słabsze były węzły, łączące Żydów nawewnątrz, im większe klótnie między nimi, im zjadliwsze walki wewnętrzne, tem skrajniejsza musiała być nienawiść do obcych, ażeby się żydostwo nie rozspadło. Jeszcze za czasów skupienia Żydów, prawo Mojżesza musiałoby być wzmocnione przez „Deuteronomium“.

O tem, jak ciężka była ta walka z obcymi wpływami, świadczą najlepiej „Księgi Proroków“. Prorocy byli to przedewszystkiem ludzie, pragnący Żydów jak najmocniej związać w jedno społeczeństwo: stąd walczyli z rozkładem religii, zasad moralnych, obyczajów, z wdzieraniem się obcych zwyczajów, obcych pojęć i obcych bo-

gów w życie żydowskie. Bogiem, z którym najuparciej musieli walczyć i walczyli najmniej skutecznie, był zły ty cielec.

O tem, jak silnie działały obce wpływy na Żydów, świadczy ich niezdolność do utrzymania przez dłuższy czas jednego języka, który jest przecie jednym z najmocniejszych węzłów społecznych. Jeszcze naprawdę nie wiadomo, jakim językiem mówili przed przyściem do Ziemi Obiecanej: hebrajski mógł być językiem jednego z semickich ludów Chanaanu. Po szeregu stuleci literackim ich językiem stał się aramejski, później zaś, po podbojach Aleksandra Wielkiego, grecki. Nie można już wyliczyć, na ile języków przeszli w całkowitem rozproszeniu.

Z chwilą, kiedy zaczyna się przejście od życia w skupieniu do życia w diasporze, religia Możeszowa, nawet w swej zmienionej, wzmocnionej postaci, przestaje być dla Żydów dość mocnym pancierzem przeciw rozkładowi i rozplynięciu w innych społeczeństwach.

W Babilonie już zaczyna się budowanie nowej religii — religii „Talmudu“. „Stary Testament“ pozostaje, jako szanowna tradycja, całe zaś wychowanie duchowe Żydów, regulowane ich praktyki religijnej i praktyki życia bierze na siebie „Talmud“.

Wytwarza to dziwne, pełne nieporozumień położenie. Świat chrześcijański, który zna „Stary Testament“, „Talmudu“ zaś nie zna, nie ma pojęcia o religii Żydów, którzy wśród niego w tak wielkiej liczbie żyją i tak wielką odgrywają rolę.

ROMAN DMOWSKI.

W następnym numerze głównym „Kurjera Poznańskiego“ ogłosimy dziesiąty artykuł Romana Dmowskiego p. t.

„Religia, magja i nauka“.

senkirchen-Bulmke, G.-Rothausen i G.-Hüllen.

W ten sposób w Westfalji i Nadrenji zostało zamkniętych ogółem aż 18 kursów. Liczba ta jest tak duża, że tak zatrwająca, że poprostu wydaje się nieprawdopodobną. Zestawienie zamkniętych kursów jest następujące:

Dortmund	1
Dortmund-Marten	1
Dortmund-Mengede	1
Lintfort	1
Düsseldorf	2
Gelsenkirchen	1
Oberhausen	4
Lünen	1
Mannheim	2
Gelsenkirchen-Schalke	1
Gelsenkirche-Bulmke	1
Gelsenkirchen-Hüllen	1
Gelsenkirchen-Rothausen	1

Odmówienie lokali 3 ostatnim kursom zostało umotywowane tem, że „nie zachodzi potrzeba udzielania lekcji czytania i pisania polskiego“.

„Wśród wychodźstwa polskiego na zachodzie — pisze „Naród“ — budzi się z powodu akcji, kierowanej systematycznie przez poszczególnych burmistrzów wzgl. nadburmistrzów przeciw kursom polskim, zrozumiałe rozgorczenie, zwłaszcza że zakazy obejmują wszystkie większe skupienia Polaków i niszczą resztki minimalnych praw oświatowych polskiego ludu w Westfalji i Nadrenji.“

Tak to się tępi szkolnictwo polskie w Niemczech. Cóż na to „Deutsche Rundschau“ i „Posener Tageblatt“, które w obłudny sposób biadają nad stosunkiem władz polskich do szkolnictwa niemieckiego na Śląsku, Pomorzu i w Wielkopolsce? Wystarczy zestawić dwa fakty: niedawne otwarcie nowego wspaniałego gmachu gimnazjum niemieckiego w Królewskiej Hucie i tępienie po drugiej stronie granicy skromnych kursów języka polskiego, utrzymywanych krwawicą robotnika polskiego.

Wyrok uwalniający w procesie pos. Ciszaka przeciw ks. prob. Woschkemu

W okresie przedwyborczym w r. 1930 zamieściliśmy oświadczenie ks. prob. Woschkego z Wielienia w odpowiedzi ówczesnemu kandydatowi z B. B. posłowi Ciszakowi, który w piśmie „Zew Pracy“ zamieścił ostrzeżenie z przyczyny rozpowszechniania wieści o jego bezreligijności, nazywając w związku z tem ks. prob. Woschkego oszczercą. Z powodu tego oświadczenia, zatytułowanego „Czy p. Ciszak dopuścił się bluźnierstw?“ — tenże wytoczył przez adwokata dr. Gidyńskiego skargę sądową ks. prob. Woschkemu, oraz trzem odpowiedzialnym redaktorom „Kurjera Poznańskiego“ i „Orędownika Wielkopolskiego“. Sprawa ta ciągnęła się aż do tego czasu przez wszystkie instancje i rozmaite przechodziła koleje.

W sądzie grodzkim zapadł wyrok, skazujący ks. prob. Woschkego na 1500 zł grzywny i przysądzający również od niego oskarżycielowi 1500 zł nawiązki; oskarżeni redaktorzy natomiast byli skazani każdy na 150 zł grzywny. Została wniesiona apelacja. Sąd okręgowy jako instancja apelacyjna we wyroku swym obniżył ks. prob. Woschkemu grzywnę na 300 zł i uchylił całkowicie wyrok co do nawiązki, a co do reszty oskarżonych, pozostawił wymiar kary niezmiennym. Nie poprzestając na tem, wniósł w dalszym ciągu obrońca ks. prob. Woschkego, p. adw. Celichowski, o kasację do Sądu Najwyższego.

Na mocy decyzji tej najwyższej instancji głośna ta i od trzech lat już tocząca się sprawa była rozpatrywana ponownie przed tutejszym sądem okręgowym w innym składzie sędziów. I w rezultacie ks. prob. Woschke został całkowicie uwolniony od odpowiedzialności, sąd bowiem uznał, że zadowolony przez posła Ciszaka i nazwany oszczercą, jako kapłan po myśli par. 193 występował w obronie uprawnionych interesów.

Stronnictwo Narodowe

KOŁO DĘBIEC

Zebrań plenarne z bardzo aktualnym referatem p. pos. T. Witkowskiego odbędzie się w sobotę, 20 bm. o godz. 20 w lokalu p. Grzesiaka przy ul. Wspólnej.

Wszystkich członków o punktualne przybycie prosi Zarząd.

Tragedja najmniejszego narodu słowiańskiego

Wywłaszczenie całego dorobku kulturalnego i społecznego Łużyczan na rzecz partji hitlerowskiej — Przywódców lużyckich wtrącono do więzienia

Z Niemiec dochodzą wiadomości o niebywałych wręcz prześladowaniach, na jakie wystawiony jest ze strony władz hitlerowskich najmniejszy z narodów słowiańskich — Łużycanie. Rząd Hitlera za jednym zamachem niszczy cały ruch kulturalny i społeczny, budowany przez dziesiątki lat ofiarnym wysiłkiem najlepszych synów Łużyc.

Po zakazie jedynego dziennika lużyckiego „Serbskich Nowin“ i po rozwiązaniu lużyckiego „Sokoła“, przeprowadzono w ostatnich dniach kwietnia decydujące uderzenie.

W myśl zarządzeń władz usunięto najpierw prawie wszystkich członków zarządu i rady nadzorczej spółki wydawniczej „Smolerjec knjihišćernja a nakladništvo“, nakładem której wychodzi „Serbskie Nowiny“, i zastąpiono ich nowomianowanymi funkcjonariuszami hitlerowcami. Również zakazano naczelnemu redaktorowi „Serbskich Nowin“ wszelkiej działalności dziennikarskiej w jego piśmie; pozwolono mu tylko przeglądać korekty. Lokale „Serbskiego Domu“, „Serbskiego Banku Ludowego“, oraz lokale wyżej wymienionej spółdzielni obsadziła policja; książki biurowe, korespondencje itd. skonfiskowano; poza tem przeprowadziła policja kilka rewizji domowych w samym Budziszynie i w powiecie.

Policja aresztowała i umieściła w więzieniu w Budziszynie:

- 1) dr. Jana Cyża, dyrektora „Serbsko-Hospodarska Banka“;
- 2) J. Szajbę, prezesa rozwiązanego „Sokoła“ lużyckiego;
- 3) artystę-malarza Marcina Nowaka, współpracownika „Serbskich Nowin“;
- 4) Gustawa Janaka, kierownika serbo-lużyckiej księgarni;
- 5) nauczyciela Jerzego Melzera-Stođenka w Panticach;
- 6) E. Bartha w Brzezowce pod Budziszynem.

Uwięzionym do tej pory nie podano przyczyn aresztowania. Tymczasem

jednak mianowano hitlerowców na kierownicze stanowiska także w innych instytucjach lużyckich. W ten sposób cały dorobek kulturalny i społeczny Łużyczan został wywłaszczony na rzecz partji hitlerowskiej.

Narodowe muzeum lużyckie w Budziszynie, posiadające mnóstwo cennych eksponatów z najdawniejszych czasów słowiańskich, zamknięto.

Bezbronna ludność lużycka wystawiona jest na pastwę szykan i prześladowań, o jakich się niema poza granicami Niemiec pojęcia. Ludność ta nie jest ochroniona traktatami międzynarodowymi, wydana też jest dzisiaj na łup teroru niemieckiego i jedynie głośny protest całej Słowiańszczyzny mógłby nieco ulżyć jej niedoli.

W jednym ze swych feljetonów w „Gazecie Warszawskiej“ Adolf Nowaczynski, pisząc o Niemczech hitlerowskich, takie wypowiada uwagi na temat tego, co się dzieje na Łużycach:

„I również napiętować najsurowiej godzi się wszelkie choćby przygodne i przelotne prześladowania i represje Serbów lużyckich. Może się tam „furor germanicus“ (przez całe 15 milionów Judy broniony i chroniony chronicznie) wyszaleć i wyszumieć na tych, co pisali „Hassgesangi“ i wynaleźli „senftgazy“. Ale spokojnego, cichego, pastersko-patrjarchalnego szczerpu słowiańskiego o najwyższej etyce i najcięższym harcie moralnym mogłoby już do diabła nie tykać. Nie tknął ludzi z Budziszyna i Dobryluka ani Fryderyk Wielki ani Bismarck, ani Wilhelm II, ani wojna europejska.“

„Zamykanie gazetek i księgarni lużyckich, zamykanie muzeum, przez największe hakatystów nigdy nie ruszonego, jest jednak barbarzyństwem, sadyzmem i głupotą. Jeżeli usunięcie Habera można uważać za akt ekspiacyjny, a palenie zarażającej Europę makulatury za akt spóźnionej sprawiedliwości, to osadzenie w areszcie lużycko-serbskich najsłabszych w duchu pisarzy, wierszykarzy, malarzy, księgarzy, jest aktem tępej głupoty brandenbursko-niezdowiedziane zgrabstwa i wściekliwości, chyba jednak tylko przejściowej.“

Niszczenie resztek szkolnictwa polskiego w Westfalji i Nadrenji

U nas — i po tamtej stronie granicy

Wychodzący w Herne „Naród“, organ Polaków westfalskich i nadreńskich, donosi, że w ostatnich dniach

na zarządzenie władz odebrano lokale szkolne dalszym kursom polskiego czytania i pisania, mianowicie w Gel-

Amerykańskie propozycje rozbrojeniowe

Waszyngton, 18. 5. (PAT.) W Białym Domu podkreślają, że amerykańskie propozycje rozbrojeniowe nie nakładają na St. Zjd. żadnych zobowiązań.

Rząd amerykański mógłby się uważać za związany tylko co do następujących punktów:

1) Jeżeli wszystkie inne państwa zdecydują się na wyeliminowanie broni ofensywnej, to St. Zjd. postąpią podobnie;

2) jeżeli w czasie trwania okresu rozbrojeniowego wszystkie inne państwa zobowiążą się do nienapadania sąsiadów, to St. Zjd. postąpią tak samo;

3) na wypadek pogwałcenia któregoś z tych układów St. Zjd. porozumieją się z innymi państwami, nawet, gdyby żaden pakt nie został podpisany.

Zabójstwo i samobójstwo

Warszawa, 18. 5. (Tel. wł.) — Właściciel dwuwłokowego majątku Janki koło Kłodawy w powiecie kolskim, 30-letni Czesław Palczyński, zakochał się w 15-letniej córce swego sąsiada Marii Piotrowskiej, która mu się jednak nie odplacała wzajemnością.

Podczas przechadzki odpalony konkurent strzelił do dziewczęcia, kładąc je trupem a następnie popełnił samobójstwo. (w)

Zbezcieszczenie grobów

Warszawa, 18. 5. (Tel. wł.) — Na starym cmentarzu w osadzie Zagórów koło Konina dokonano zbezcieszczenia grobów. Jakaś szajka otworzyła groby, zabierając złote zęby i rzeczy wartościowe. (w)

Strajk włoski

Warszawa, 18. 5. (Tel. wł.) — Od dwóch tygodni trwa strajk włoski w fabryce sztucznego jedwabiu w Wilanowie pod Tomaszowem Mazowieckim.

Kiedy wszelkie rokowania nie dały żadnego wyniku, robotnicy w liczbie 3.500 osób, okupując fabrykę, podjęli głodówkę, nie wpuszczając do fabryki nikogo z rodzin z żywnością. Nastrój jest bardzo podniecony, ale spokój nie został naruszony. (w)

Druga porażka „Wisły“

Bruksela, 18. 5. (PAT.) W środę w nocy przy świetle elektrycznym odbył się w Brukseli na słynnym stadionie w Heyse mecz piłkarski między oficjalną reprezentacją Belgii t. zw. „Diables Rouges“ a krakowską „Wisłą“.

Zwyciężyli Belgijczycy 3 : 0. Polacy grali po raz pierwszy przy sztucznym oświetleniu i nie mogli w pełni wykazać swoich umiejętności. Zawodom przyglądali się król belgijski Albert, min. pełnomocny Polski, konsul gen. i wiele wybitnych osobistości.

Przepowiednia pogody na piątek:

Przy dalszym ociepleniu zachmurzenie zmienne z drobnymi przelotnymi opadami.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 7.75 zł, w Gdańsku 7.70 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 203.00 zł, gotówką 195.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 174.04 do 174.30 zł, gotówką 173.70 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 18. 5. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy paryetet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto poznańskie 700 g/l
2. żyto pomorskie 695 g/l 3. pszenica poznańska i pomorska 721 g/l 4. owies poznański i pomorski 445 g/l.

Ceny transakcyjne
Zyto 1330 tonn par. Poznań . . . 18,00

Ceny orientacyjne
Zyto . . . 17,75—18,00

Uspособienie spokojne.
Pszennica . . . 34,50—35,50

Uspособienie spokojne.
Jęczmień 681—691 g/l . . . 14,25—15,00

Jęczmień 643—662 g/l . . . 13,75—14,25

Uspособienie spokojne.
Owies . . . 11,75—12,25

Uspособienie spokojne.
Mąka żytnia 65% w/w . . . 26,00—27,00

Uspособienie spokojne.
Mąka pszenna 65% w/w . . . 53,75—55,75

Uspособienie spokojne.
Otreby żytnie . . . 9,75—10,50

Otreby pszenne . . . 9,00—10,00

Otreby pszenne (grube) . . . 10,25—11,25

Gorczyca . . . 46,00—52,00

Wyka latowa . . . 11,50—12,50

Peluszka . . . 11,00—12,00

Groch Victoria . . . 24,00—26,00

Łubin niebieski . . . 6,00—7,00

Łubin żółty . . . 8,00—9,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 285 tonn, pszenicy 45 tonn, owsa 180 tonn, mąki żytniej 15 tonn, otrąb żytnich 60 tonn, otrąb pszenicznych 15 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 18. 5. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana — z odcieniem nieco mocniejszym.

Z pożyczek państwowych poszukiwano 5% pożycz. konwers. po 43.—, 4% premj. dol. po 48 oraz 4% pożycz. inwest. po 100.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. han-

dowano 4½% listy dol. stare po 30.— oraz 4% listy zast. konwert. po 34½, natomiast placono za 4½% listy żytnie 5,50.

Z akcji bankowych placono za Bank Polski 70—71.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 43% P.
4½% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredytowego 30% +

4% listy zastawne konw. ostempl. Pozn. Ziem. Kredyt. 34½% +

(Kurs w złotych)

4% pożyczka premjowa dolarowa, seria III. 48.— P.

4½% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 5,50 P.

4% Prem Pożyczka Inwestycyjna 100 — P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I. em. 70—71.— P.

Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 18. 5. 1933 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124,30	124,61	123,99
Holandja	353,75	359,65	357,85
London	30,20	30,35	30,05
N. Jork czek	7,67	7,71	7,63
N. Jork kabel	7,69	7,73	7,65
Paryż	35,11	35,20	35,02
Sztokholm	155,50	156,25	154,75
Szwajcaria	172,30	172,73	171,87
Berlin	209,75		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% pożycz. bud.	38,50—38,25
4% pożycz. inwest.	101,75—101,50
4% pożycz. inwest. ser.	107,38—107,00
5% pożycz. kolejowa	38,50
6% pożycz. dolarowa	49,00—48,75
w drobnych odcinkach	49,00—48,50
4% pożycz. premj. dolarowa	50,00
7% pożycz. stabiliz.	49,63—50,00

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	75,00—74,00
Lilpop	10,75

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Berlin, 18. 5. 1933 r.

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg.
reszta za 100 kg

Pszennica marchijska . . . 198,00—200,00

Tendencja nieco mocniejsza.

Zyto march . . . 154,00—156,00

Tendencja stała

Jęczmień pastewny i przemysłowy . . . 168,00—176,00

Tendencja spokojna.

Owies march . . . 136,00—140,00

Tendencja spokojna.

Mąka pszenna . . . 23,50—27,75

Tendencja spokojna.

Mąka żytnia . . . 21,15—23,15

Tendencja spokojna.

Otreby pszenne . . . 8,80—9,00

Tendencja spokojna.

Otreby żytnie . . . 9,00—9,20

Tendencja spokojna.

Groch Victoria . . . 21,00—26,00

Groch drobny jadalny . . . 19,00—21,00

Groch pastewny . . . 13,00—15,00

Peluszka . . . 12,25—14,00

Bób . . . 12,00—14,00

Wyka . . . 12,00—14,00

Łubin niebieski . . . 9,30—10,90

Łubin żółty . . . 11,90—12,75

Seradela nowa . . . 16,50—18,00

Kuchy lniane . . . 10,80

Kuchy z orzecha ziemnego . . . 10,80

Kuchy mielone (mączka) . . . 11,40

Wytłoki suche . . . 8,60

Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg . . . 9,20

Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin . . . 10,10

Platki ziemniaczane . . . 13,10

Ziemniaki jadalne białe i czerwone bez obrotów.

Ziemniaki inne żółte . . . 1,15—1,30

Ogólna tendencja wzmocniona.

Giełdy zbożowo-towarowe

Warszawa, 17. 5. Zyto I stand. 700 g/l 19,50 — 20,50, pszenica jara, czerwona szklista 775 g/l 38,50 — 39,50, pszenica jednolita 742 g/l 37,50 — 38,50, pszenica zbierana 438 g/l 37,00 — 37,50, owies jednolity 486 g/l 15,00 — 15,50, owies zbierany 438 g/l 14,00 — 14,50, jęczmień na kaszę 15,00 do 15,50, gryka 18,50 — 19,50, proso 19 — 20, groch polny z work. 21 — 24, groch Wiktorja z work. 28 — 32, wyka 12,50 — 13,00, peluszka 12 — 12,50, seradela podwójnie czyszczona 10 — 11, łubin nieb. 7,50 — 8, łubin żółty 10,50 — 11,50, rzepak zimowy 47 — 49, siemię lniane basis 90 proc. 37 do 39, konieczyna czerw. surowa bez grubej kaniarki 90 — 110, konieczyna czerw. bez kaniarki o czyst. 97 proc. 110 — 125, konieczyna biała surowa 70 — 90, konieczyna biała bez kaniarki o czyst. 97 proc. 100 — 125, mąka pszenna luksus. wym. 50 — 40 proc. 60 — 65, mąka pszenna 0000 wym. I gat. 60 — 50 proc. 55 — 60, II gat. 20 proc. po luksusowej 50 — 55, III gat. polednia 25 do 35, mąka żytnia pyłkowa I gat. 65 — 55 proc. 33 — 35, mąka żytnia sitkowa II gat. po 55 proc. 25 — 27, mąka żytnia razowa 95 proc. 25 — 27, otreby pszenne szale 10 do 11, pszenne średnie 9,50 — 10, żytnie 9,50 — 10,50, kuchy lniane 18,50 — 19,50, rzepakowe 14 — 14,50, kuchy słonecznikowe 42 — 44 proc. 15,50 — 16, Tendencja spokojna.

Strajk „mleczny” w stanie Wisconsin

Nowy Jork, 18. 5. (Tel. wł.) — Strajk „mleczny” wywołany przez farmerów w stanie Wisconsin (na płn. St. Zjedn. pomiędzy rzekami Mississippi i św. Wawrzyńca; 150 tys. Polaków — red.) przybiera coraz bardziej niepokojące objawy.

Groźbą wysadzenia w powietrze wielkich fabryk sera w Shawanno, zmuszono właścicieli do zamknięcia tych przedsiębiorstw. W środę doszło na tem tle do krwawych starć, pomiędzy gwardją narodową i tłumem około

1000 farmerów, gubernator zarządził bowiem otwarcie fabryk a wówczas farmerzy natarli na chroniących te fabryki gwardzistów, którzy w obronie własnej musieli użyć białej broni oraz gazów. Po obu stronach jest przeszło stu rannych, w tem kilku ciężko.

Gubernator zarządził mobilizację dalszych 14 kompanij gwardji narodowej. Wszystkie drogi dojazdowe obsadzone są przez farmerów, którzy nie dopuszczają do miast dowozu mleka.

Kongres gospodarczy B. B.

Warszawa, 18. 5. (Tel. wł.) W południe rozpoczął się w Dolinie Szwajcarskiej kongres gospodarczy B. B. Przybyli nań członkowie rządu i p. Prezydent.

Obrazy zagaił prezes B. B. W. R. ptk. Sławek, który oświadczył, że celem zasadniczym kongresu jest obudzenie energii społeczeństwa, aby się wyzwoliło z dotychczasowej inercji. Nadszedł czas, aby społeczeństwo samo podjęło walkę z kryzysem, a rząd może mu tylko w tem pomóc. Nawoływał dalej do obniżenia stopy procentowej.

Premjer Jędrzejewicz mówił w tym samym duchu zapewniając, że woli

przełamania trudności nie zabraknie ani rządowi, ani społeczeństwu.

Wreszcie wicemin. Lechnicki dowodząc, że od r. 1926 w życiu gospodarczym niesłychanie wiele dokonano, nawoływał do współpracy społeczeństwa, podkreślając, że okres nadchodzący nie będzie łatwiejszy od tego, który mamy za sobą.

Obszerne przemówienie wygłosił b. min Matuszewski.

Ciekawą ilustracją dzisiejszego kongresu jest ostra krytyka działalności gospodarczej rządu, ogłoszona zrana w organie „Lewjatana”. (w)

Wspaniałe zwycięstwo polskich skrzydeł

Sprawozdanie nocnego świadka o wyruszeniu kpt. Skarżyńskiego na podbój Atlantyku

Warszawa, 18. 5. (PAT.) Korespondent PAT'a w Dakarze nadesłał do Warszawy pocztą lotniczą następujący opis startu kpt. Skarżyńskiego do lotu przez Atlantyk:

SERDECZNE PRZYJĘCIE

„Byłem obecny przy odlocie kpt. Skarżyńskiego z Saint Louis, dokąd przyjechałem w niedzielę 7-go maja o godz. 17 po całodziennej podróży. Zastąpiłem kapitana w hotelu, odpoczywającego przed lotem.

W czasie swego trzydniowego pobytu w tem mieście, znalazł kpt. Skarżyński wszelkie ułatwienia ze strony miejscowych władz. Szczególnie nie miał dość słów uznania dla szefa lotniska „Aeropostale” w Saint Louis, który sam kierował najdrobniejszymi szczegółami przygotowań do lotu. Gubernator Senegalu p. Beurnier przyjął kpt. Skarżyńskiego w swej rezydencji, okazując mu wiele zainteresowania i uprzejmości. Oświadczył, że przybędzie na lotnisko.

Wogóle muszę zaznaczyć, że kapitan zachowywał się nadzwyczaj skromnie i, można powiedzieć, wprost unikał ludzi.

CHWIŁA STARTU

W dniu odlotu od śniadania nic prawie nie jadł. Zabrał z sobą 4 banany, parę pomarańcz i ekstrakt „Koli”.

Na lotnisko odległe o 5 km od miasta przybyło około 20 samochodów. — Przy odlocie asystowało około 50 Europejczyków, nie licząc personelu „Aeropostale”. Noc księżycowa, chłodna, słaby wiatr północno-wschodni. Parę uścisków dłoni. Sygnalizacja lotniska zapalona, oprócz krańców światła i reflektorów. Motor wyrzucił niebieskie ogniste smugi i warkot jego miesza się z warkotem silnika dynamo, ustawionego tuż obok.

Stukam do okienka — lampka się zapala. Skarżyński odwraca głowę, uśmiecha się czyni pożegnalny gest ręką, warkot motoru się wzmaga, wszyscy się oddalają i w parę sekund potem, wypuszczona jak z procy, wyrwana się awjonetka, znikając prawie natychmiast w obłokach kurzu.

„Wszystkie światła!” komenderuje szef lotniska.

Reflektory ustawione wkoło, rozrzucają pod szerokim kątem smugi światła, czerwone ogniki zapalają się

hen wdał. Nic nie widać przez chwilę i już nic nie słycać. Warkot dynamo wszystko głuży. Ludzie wtrzeszczają oczy, niepokój ogarnia, szczególnie panie, czy lotnik aby się poderwał przed końcem lotniska.

Wnet kilka dłoni wyciąga się w kierunku gwiazdzonego nieba, usiłując pokazać niewidzącym nieuchwytnie migotanie drobnego światelka, chyżo przesuwanego się wielkim lukiem na lewo w kierunku Saint Louis.

„Mówi nam dzieńdobry” — tłumaczy sympatyczny dyrektor terenu.

Nagabuję go, prosząc o natychmiastowe zakomunikowanie mi wiadomości o lotniku. Pokazuje mi telegram Aeroklubu Warszawskiego oświadczając, że będzie sam depeszował o odlocie, lecz radzi jeszcze z kwadrans zaczekać, by się upewnić, że wszystko w porządku.

Powrót do Saint Louis. Olbrzymiej siły latarnia bazy hydroplanów rzuca zimne, białe błyski w przestworza. — Sylwetki palm, ognie w murzynskiej wiosce, światła miasteczka, tysiąc-krotnie odbite obok smugi księżycy w majestatycznej rzecze — powrót do kolonialnej, codziennej rzeczywistości.

W OCZEKIWIANIU WIADOMOŚCI

Nazajutrz wczesnym rankiem przed odjazdem na stację podaje mi boy kopertę Aerostopale z kartką tej treści: „Nie możemy Panu dać żadnej wiadomości, kpt. Skarżyński jeszcze nie był sygnalizowany. Jeżeli otrzymamy jakiegokolwiek nowiny, prześlemy je naszej agencji w Dakarze, która je Panu zakomunikuje.”

Po przybyciu do Dakaru (godz. 17 według czasu miejscowego) udaję się do biura Aeropostale.

— Żadnych wiadomości — oświadcza kierownik Radio. — Niech Pan przwidzie za 3—4 godziny.

Powracam w oznaczonym czasie (telefon po godz. 18-tej nie działa w Dakarze) i radiotelegrafista już zdala wyciąga rękę z kartką, której treść przestałem, a zawierająca wiadomość o wylądowaniu naszego dzielnego lotnika w Brazylii.

Nazajutrz komunikat agencji Havasa sprawia, że wielu tutejszych kolorowych i niekolorowych mieszkańców dowiaduje się o istnieniu Polski, a bardziej uświadomieni wyrażają podziw, że „avion de tourisme” przeleciał nad oceanem.

Nastroje francuskie przed konferencją londyńską

Większość parlamentu i opinii przeciwna radom p. Herriota

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Paryż, 16 maja.

P. Herriot, gdy wysiadł ze statku „Ile de France“ w Hawrze, był nadzwyczaj optymistycznie usposobiony co do rezultatów swojej podróży do Ameryki. Z uśmiechem na ustach zawiązał o północy do Paryża. Nazajutrz jednak nie bez pewnego grymasu opuścił progi ministerstwa wojny, gdzie odbył naradę z premierem Daladier. Okazało się bowiem szybko, iż rzekomy projekt amerykański o uregulowaniu długów nie opiera się na żadnych solidnych podstawach. Senat amerykański bowiem nie chce zgodzić się na ich zniesienie, Francja zaś, nauczona smutnymi doświadczeniami, jakkolwiek jest przekonana o najlepszych chęciach prezydenta Roosevelta, nie może polegać jedynie na jego intencjach. Niedosć na tem: nawet kwestja moratorium co do wypłaty, przypadającej na dzień 15 czerwca, nie jest obecnie pewna. Najlepszym zaś dowodem, jak ostateczne załatwienie długów jest niepopularne w Stanach Zjednoczonych, jest fakt, że prezydent Roosevelt w ostatnim przemówieniu, zwróconem do narodu amerykańskiego, poruszył najrozmaitsze palące tematy — z wyjątkiem tego zagadnienia.

W tych warunkach francuska rada gabinetowa, a później rada ministrów wypowiedziała się przeciwko wypłacie Ameryce zaległej raty z 12-go grudnia 1932 r. Kwestja moratorium pozostaje w zawieszaniu. Poza tem nie należy zapominać, że sprawa długów nie ma być poruszona na światowej konferencji ekonomicznej, która zbiera się w Londynie dn. 12-go czerwca. Trzeba także zaznaczyć, że w łonie ministrów francuskich nie panuje zupełna zgoda. I tak ministrowie Paul-Boncour, Chaumemps, François - Albert podzielają raczej przekonanie p. Herriota, iż celem zjednoczenia sobie Waszyngtonu należałoby wypłacić zaległych 500 milionów franków. — Premier Daladier natomiast wobec obecnych koniunktur jest raczej przeciwnego zdania. Nie zdziwi to nikogo. Patriotyzm i trzeźwość zapatrywań ministra wojny jest znana. Nie od dziś zresztą opinie jego różnią się od opinii byłego premiera Herriota, który, nota bene, nie traci nadziei, że po p. Daladier obejmie sam rząd może z pomocą p. Caillaux. Intrzygi w tym duchu są podobno dosyć daleko posunięte.

Rada ministrów pomimo nalegań p. Herriota postanowiła prowadzić rokowania z Waszyngtonem drogą dyplomatyczną i osiągnąć przez ambasadora Francji potrzebne informacje co do decyzji rządu prez. Roosevelta. Trudno się temu dziwić. Różni szefowie partji francuskich mieli oświadczyć, iż izba poselska nie będzie mogła zmienić swego stanowiska w sprawie długów. Moratorium prezydenta Hoovera spowodowało zawieszenie wypłat niemieckich; Francja jest gotowa uiścić się ze swoich powinności wobec Ameryki, ale jedynie w miarę otrzymania należnych jej od Berlina wypłat, które zostały wstrzymane na wyraźne życzenie Waszyngtonu. Na skutek tego odbyły się układy lozańskie, którym, jak wiadomo, przewodził p. Herriot. Na mocy ich zawieszono reparacje, a tem samem wstrzymano wypłatę długów wojennych. W Lozannie więc pod rządami premiera Herriota Francja właściwie zrezygnowała pod wpływem Waszyngtonu z odszkodowań. Ameryka nie ma więc prawa domagać się dzisiaj wypłaty francuskiej, skoro przychyliła się w pierwszej linii do uwolnienia Berlina od wypłat na rzecz Francji i wogóle na rzecz aliantów wielkiej wojny. Zdaje się też, że jakkolwiek rząd francuski, któryby chciał przejść do porządku dziennego nad stanowiskiem izby, zawieszając wypłatę raty z dn. 12-go grudnia, zostałby obalony. Można się też spodziewać, że o ile przed zebraniem konferencji londyńskiej nie nastąpi moratorium w sprawie długów, to decyzja izby francuskiej będzie tak kategoryczna, jak w grudniu. Wątpliwe jest, aby to stanowisko zostało zmienione przez pewne próbne kroki, uskuteczniane przez niektóre środowiska amerykańskie. Zmierzałyby zaś one do tego, że Waszyngton zredukowałby swe długi w cyfrach ogólnych, ale ogólna suma miałaby być uiszczona zaraz w złocie i srebrze.

Tego rodzaju nastroje nie wróżą niczego dobrego dla konferencji londyńskiej. Dewaluacja monet będzie stano-

wiła dużą przeszkodę do powzięcia ostatecznych decyzji. Dolar tymczasem wyczeka stabilizacji funta angielskiego, który odplaca mu pięknie za nadobne. Tymczasem obie waluty anglosaskie są zdecydowane przypuścić szturm do franka, opierającego się, jak wiadomo, na parytecie złota. W tej sprawie dziennik „La Liberté“ opublikował niezmiernie charakterystyczny artykuł. — Stwierdza on, że jeżeliby Francja przystąpiła do konferencji londyńskiej, mając za sobą 81-miljardowy zapas złota, to byłaby arbitrem sytuacji i mogłaby dyktować swą wolę. Nie jest to ani w zamiarach Wielkiej Brytanji, ani w planach Stanów Zjednoczonych. Oba te państwa przygotowują się obecnie do zakupu franków, oraz sztab złota w Banku Francji. Anglja posiada dla tego celu specjalny fundusz, nazwany „funduszem wymiany“, który z 150 milionów funtów ma być podniesiony do 500 milionów funtów.

Spuścizna marksizmu

W związku z pięćdziesiątą rocznicą zgonu Karola Marxa, „Osservatore Romano“ z dnia 8 bm. zamieścił artykuł, w którym snuje refleksje na temat stworzonego przez niego systemu.

W marcu rb. minęło 50 lat od śmierci Karola Marxa, którego tak niedawno jeszcze ogłaszano prorokiem nowej ery, którego słynne dzieło „Kapitał“ chciano uznać za nową ewangelię ludzkości. Pięćdziesiąt ledwie lat temu zmarł Marx, dziś zaś, bez wielkiej przesady stwierdzić można, zmarła również jego doktryna i pokładane w niej przez niektórych nadzieje. Zawiodły marzenia utworzenia z marksizmu nowej dla ludzkości religji, albowiem idea postawienia zamiast Boga człowieka okazała się nieralną: marksowski człowiek zbyt był człowieczym, by zając jakiekolwiek stanowisko w obcej mu dziedzinie ducha, którą zresztą doktryna Marxa negowała, a ta świadomość nie mogła mu dać pożądanego szczęścia. Zawiodła głoszona przez Marxa koncepcja życia i użycia, nie nowa, bo

Stany Zjednoczone natomiast będą mogły na mocy ostatnio uchwalonych dekretów, rozporządzać 67 miliardami franków na zakupno papierów wartościowych skarbu amerykańskiego i... franków. Ameryka i Anglja będą więc mogły przystąpić do ofensywy przeciwko frankowi, dysponując razem 110 miliardami. Dziwne to preludjum do współpracy międzynarodowej! Jakie jednak pozostaje wyjście z tej krytycznej sytuacji? Zakaz wywozu złota — jak wyraził się ostatnio były minister Paweł Reynaud.

Jeżeli jednak perspektywy polityczne co do konferencji londyńskiej nie przedstawiają się w najlepszym świetle, to jednak jest ona z niecierpliwością oczekiwana przez handlowo - przemysłowe sfery londyńskie. Trudno się temu dziwić. Londyn będzie gościł w swoich murach od połowy czerwca, a bardzo możliwe, iż z małymi przerwami niemal do końca roku 1933, przedstawiciele przeszło 60 narodów. Nielada to zatem gratka dla hotelarzy angielskich, pomiędzy którymi przeprowadził już podobno odpowiednią mobilizację p. Alfred Hersly, ekspert przy Lidze Narodów i specjalny jej delegat do przygotowywania konferencji międzynarodowych. I. BRIARES.

dziś bardzo już anachronistycznie. — Jedno może pozostało z dawnego marksizmu — to jego doktryna ekonomiczna, która pokutuje jeszcze w świecie, wielokrotnie przeklinana jako jedna z przyczyn współczesnego zamętu gospodarczego.

Bankrutując, marksizm pozostawił po sobie dziedzictwo, które pod innemi nazwami i w nieco zmienionej formie poważnie ciąży na życiu współczesnym. Materializm dziejowy ustąpił miejsca historycyzmowi idealistycznemu, co w gruncie rzeczy jest tem samem, oba bowiem kierunki jednakowe mają swe źródło, oba jednakowo negują chrześcijański dualizm ducha i materji, oba są filozofją faktów dokonanych i determinizmu. Zamiast dawnego klasycznego socjalizmu opartego o międzynarodowość zjawiał się socjalizm państwowy i „narodowy“. Głoszona w sensie międzynarodowym przez Marxa klasowość po wielkiej wojnie przerodziła się w szowinizm narodowy, który marksizm stale zwalczał.

Marksizm występował przeciw własności prywatnej, nowoczesny socjalizm państwowy, a także socjalizm państwowy, usiłuje przez cały system kontroli, monopoli i subsydjów ograniczyć własność prywatną, przyczem czyni to w imię tego samego, co dawniej socjalizm hasła interesu społecznego. Szczególnie ostro występuje to zjawisko w formie silnie zradyzalizowanego marksizmu, zwanego kolektywizmem gospodarczym. Dawne hasło walki klasowej zastąpiono hasłem samowystarczalności i walki celnej między narodami. Marx istotnie dobrze pojął rewolucyjną wartość masy i to, że industrializacja doprowadzić musi do kryzysu kapitalizmu, który pochłonąłby i zdusiłby drobnych posiadaczy, dawał się nadmiarem posiadanych dóbr i hiperprodukcją i wzywa pomocy państwa, aby stało się ono regulatorem najwyższym gospodarstwa.

Umarł Marx, umarł jego system, stwierdzić jednak trzeba, że dziedzictwo jego istnieje i to właśnie we współczesnym mechanizmie gospodarczym ludzkości, którego koła coraz wolniej się obracają i który przez to coraz bardziej jest ciężki i mniej ruchliwy.

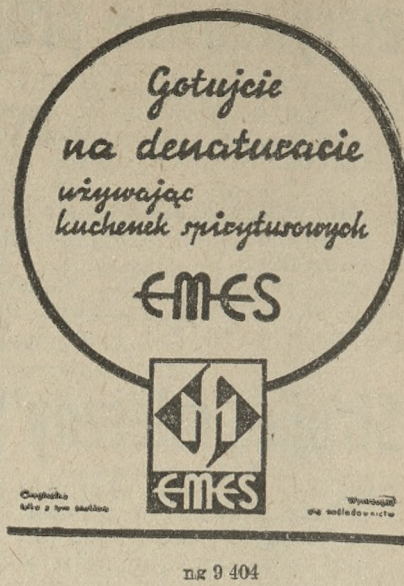
W jednej dziedzinie natomiast upadek marksizmu przyniósł wyraźne korzyści — to w dziedzinie moralnej. Wbrew jego hasłom, a może właśnie przez nie, następuje powolne odrodzenie religji i wzmocnienie rodziny. (KAP.)

W imię hasła „swój do swego!“

Bydgoszcz, 17 maja.

W okresie szalejącego dziś kryzysu, nastrożającego sferom gospodarczym całego świata propagandę samowystarczalności i obronę własnych narodowych interesów, w okresie, gdy szerzy się na całym świecie hasło walki z tem, co jest obce, polskie sfery gospodarcze winny zrozumieć w swoim własnym i własnego narodu interesie, że potrzebna jest racjonalna organizacja polskich czynników kupiec-

kich, przemysłowych i rzemieślniczych na gruncie własnym, dająca możność polskiemu konsumentowi polskich produktów zorientowanie się w tem, kto i co jest własne i co należy popierać, i w tem, kto i co jest obce i co należy zwalczać. Istniejąca w Bydgoszczy organizacja popierania przemysłu, handlu i rzemiosła polsk. przystępuje właśnie do realizacji poważnego zadania, które może w poważnej mierze przyczynić się do utra-

enia obcych interesów gospodarczych na naszym terenie i poprawienia warunków bytowania polskich placówek przemysłowych, handlowych i rzemieślniczych. Mianow. organizacja ta przystępuje do wydania specjalnego wykazu bydgoskich firm polskich i chrześcijańskich, uwzględniającego wszystkie branże, wykazu, który ma być wskaźnikiem dla polskiego i chrześcijańskiego konsumenta. Ponieważ w pierwszym rządzie w wykazie tym uwzględnieni zostaną kupcy i przemysłowcy zorganizowani w Zw. Towarzystw Kupieckich i w innych organizacjach zawodowych, przeto zachodzi konieczność, aby wszyscy kupcy i przemysłowcy Polacy przystąpili do organizacji w swoich poszczególnych branżach.

Wydawnictwo to o popieraniu przemysłu, handlu i rzemiosła polskiego rozejdzie się wśród społeczeństwa w wielkim nakładzie, osiągnięciem więc niewątpliwie swój pożądaný cel, oczywiście, o ile społeczeństwo zrozumie intencję inicjatorów i zakupy swoje czynić będzie tylko w firmach polskich i chrześcijańskich. Dlatego też z drugiej strony uważamy przy tej okazji za swój obowiązek zaapelować do miejscowego społeczeństwa polskiego, aby skorowidz, który się pojawi niezadługo, był dla każdego Polaka-chrześcijanina przewodnikiem.

Przy słabym trawieniu, małokrwistości, wychudnięciu, blednicy, chorobach gruczołowych, wysypkach skórnych i chorobach naturalna woda gorzka Franciszka Józefa reguluje tak ważne działanie kiszek Zalecana przez lekarzy. Tg 1214

Inkasenci są pracownikami umysłowymi

Minister opieki społecznej zatwierdził tezę, ustaloną przez komisję międzydepartamentową w sprawie zaliczenia inkasentów do kategorii pracowników umysłowych. Teza ta brzmi:

„Za pracowników umysłowych w rozumieniu punktu 6 art. 2 dekretu o umowie pracy pracowników umysłowych z dnia 16 marca 1928 r., oraz w myśl pkt. 6 art. 3 dekretu o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z 24 listopada 1927 r., należy uważać tych inkasentów, którzy obliczają należności, wystawiają rachunki i inkasują należności, wystawiają pokwitowania i sporządzają wykazy dzielnicowe lub okresowe zainkasowanych należności, oraz tych, którzy, chociaż otrzymują gotowe rachunki i kwity, jednak upoważnieni są przez pracodawców do modyfikowania tych rachunków i kwitów, do rozkładania należności na raty, oraz do układania się z dłużnikami co do spłaty należności.“

Zjazd techników

Warszawa, 18. 5. (Tel. wł.) — Pod koniec czerwca odbędzie się we Lwowie zjazd techników przy udziale delegatów zagranicy. M. i. przybędzie również delegat z Kalkuty. Zdaje się, że w zjeździe weźmie udział i p. Prezydent. (w)

DLA CERY POŁYSKUJĄCEJ SKŁONNEJ DO WĄGRÓW MYDŁO ALKALICZNE KARPIŃSKIEGO

DZIAŁ GOSPODARCZY

Przemysł polski domaga się wznowienia akcji inwestycyjnej

W tych dniach odbyło się zebranie rady Centralnego Związku Przemysłu Polskiego. Dokonano krótkiego przeglądu zmian, jakie zaszły w sytuacji gospodarczej od czasu poprzedniego zebrania (w dniu 7 marca 1933 r.), zanalizowano oddziaływające na tę sytuację czynniki i wyprowadzono szereg konkluzji.

Pogłębiająca się depresja

Stwierdzono więc posuwającą się coraz głębiej depresję, zwłaszcza w zakresie wytwórczości dóbr inwestycyjnych. Niektóre działy tej wytwórczości dochodzą do zaniku. Obrót fabryk maszyn rolniczych wynosi zaledwie od 1 proc. do 2½ proc. stanu z r. 1929; obrót fabryk narzędzi rolniczych — do 4 proc. Zbyt węgla w kraju zmalał w kwietniu o 200 tys. tonn, eksport — o 100 tys. tonn. W hutnictwie zamówienia handlu hurtowego zmniejszyły się w kwietniu prawie o połowę, co wyjaśnia już z całą oczywistością, że wzrost tych zamówień w miesiącach poprzednich tłumaczył się nie niższą ceną, lecz był skutkiem wstrzymywania się od zamówień w okresie oczekiwania na tę niższą cenę. Fabryki taboru kolejowego stoją w przededniu zamknięcia lub co najmniej czasowego unieruchomienia. W podobnej sytuacji są fabryki kotłów, mostów i urządzeń zdrowotnych. Pewną poprawę wykazał tylko przemysł drzewny (głównie wskutek drobnego niezorganizowanego budownictwa prywatnego) oraz — w dziedzinie produkcji dóbr spożycia — przemysł włókienniczy.

Słabe wyniki polityki prorolniczej

Te fakty doprowadzają do wniosku, że niższa cen wyrobów przemysłowych nie zdołała ożywić popytu. Nie zdążyła go ożywić i akcja oddłużenia rolnictwa a nawet równoległa z nią prowadzona akcja interwencyjna do cen żyta, i nie można przewidzieć, czy i kiedy ten moment nastąpi. Ceny te udaje się utrzymać na poziomie ca o 10 zł wyższym od cen światowych i to jest dużym sukcesem tej akcji i miarą wysiłku w tym kierunku polityki gospodarczej państwa. Akcja ta musi być bezwarunkowo prowadzona nadal, a szczególnie ważnym jest konsekwentne jej przeprowadzenie przez cały rok gospodarczy. Akcja dotychczasowa utrzymała rolnictwo na granicy istnienia, a równoległe prowadzony energiczny nacisk na ceny przemysłowe doprowadził do pewnego zbliżenia się ku sobie końców „nożyc”. Nie można negować również i tego, że uelastycznily się w pewnym stopniu niektóre składniki kosztów produkcji przemysłowej, chociaż wynikającą stąd ulgę niwelują wprowadzone równocześnie nowe obciążenia podatkowe (Fundusz Pracy, danina majątkowa). W przygotowaniu jest i w obmyślanu sprawa dalszego uelastycznienia kosztów produkcji w drodze oddłużenia przemysłu, co jest zresztą rzeczą niezmierznie skomplikowaną i wymagającą wielkiej ostrożności wobec specyficznego charakteru tego zadłużenia, gdyż wierzycielami przemysłu są w olbrzymiej większości instytucje kredytowe krajowe i zagraniczne.

Wysiłki ku ożywieniu życia gospodarczego zrobiono więc duże zarówno ze strony produkcji jak i ze strony polityki gospodarczej państwa.

O wzmocnienie siły nabywczej miast

Lecz życie udowodniło, że wzmocnienie zdolności nabywczej rolnictwa jest jednym tylko, ale nie jedynym warunkiem ożywienia popytu. Jeżeli nie towarzyszy mu wzrost dochodu społecznego na innych odcinkach — depresja trwa i trwać będzie. Podniesienie cen rolnych nie przestaje być warunkiem koniecznym, lecz nie jest warunkiem wystarczającym. Symptomatyczny zanik produkcji maszyn rolniczych świadczy o tem, że rolnictwo pozostaje wciąż jeszcze poza nawiasem gospodarki wymiennej, a w tej sytuacji wyższość cen rolnych działa raczej deprymującą na rynek miejski, zmniejszając jego zdolność nabywczą na wyroby przemysłowe. W tej sytuacji drugim kardynalnym warunkiem poprawy jest wzmocnienie zdolności nabywczej rynku miejskiego. Jedyną zaś drogą do tego jest odrodzenie się działalności inwestycyjnej bo wzrost konsumpcji — jak to słusznie stwierdza w ostatnim swym

komunikacie Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych — może odbyć się tylko jako wynik wzrostu produkcji, ożywienie zaś tej ostatniej musi się rozpocząć od działalności inwestycyjnej, która dziś znajduje się w stanie zaniku.

Jest to niezłomne prawo ekonomiczne, i w ożywieniu działalności inwestycyjnej leży klucz zagadnienia.

Roboty planowe i częściowo podjęte przez Fundusz Pracy idą po tej linii. Lecz źródłem ich są fundusze przeniesione do Funduszu Pracy z innych dziedzin produkcji w drodze nowego ich obciążenia, a więc odwrotną stroną tej akcji jest nowe osłabienie tych dziedzin.

Jak pobudzić działalność inwestycyjną?

To wysuwa z całą ostrością sprawę pobudzenia działalności inwestycyjnej w drodze dopływu nowych środków.

Centralny Związek Przemysłu Polskiego niejednokrotnie stwierdzał, że do wydobycia środków finansowych, istniejących jeszcze w społeczeństwie lecz wycofanych z obrotu i tezauryzowanych, niezbędnym warunkiem jest atmosfera zaufania. Dziś zbiegł się szereg czynników sprzyjających wytworzeniu tej atmosfery. Stabilizacja naszych stosunków wewnętrzno-politycznych (?) nabiera w oczach całego społeczeństwa szczególnego waloru w obliczu niepokojów i walk cywilnych na bliskim zachodzie. Pewne zatrwające objawy w postaci okupowania fabryk, co wyraźnie podpada kodeksowi karnemu, mogą być z łatwością opanowane. Załamanie się wiary w dolara sprzyja wzmoczeniu zaufania do złotego jako środka kapitalizacji. Wolność obrotu walutowego podnosi nasz prestiż finansowy w oczach kontrahentów zagranicznych. Konsolidacja stosunków ze wschodem stwarza perspektywę ożywienia naszej ekspansji w tym kierunku, a wymiana uspakajających komunikatów z zachodem

odsuwa komplikacje zewnętrzno-polityczne.

Ten zbieg okoliczności sprzyjających stwarza moment najdogodniejszy i być może jedyny dla podjęcia inicjatywy ożywienia życia gospodarczego od strony działalności inwestycyjnej.

Pożyczki zagraniczne — Uruchomienie kapitałów krajowych — Kredyty publiczne

Ku temu celowi skierowany być powinien przede wszystkim wysiłek polityki gospodarczej. Źródłami finansowania nowych inwestycji mogłyby stać się w pewnej mierze kapitały zagraniczne przy odpowiednim ich zainteresowaniu tem lub innym rekompensatami (np. dostawa pewnej części potrzebnych instalacji lub materiałów); sprzyjająca atmosfera ogólna mogłaby uruchomić w tymże kierunku wycofane z obrotu, a nie zniszczone jeszcze kapitały krajowe. Lecz impuls ruchowy temu musiałyby dać z konieczności kredyty publiczne. I choć byłoby to niewątpliwie z punktu widzenia klasycznej polityki finansowej dyskutowaniem dóbr jeszcze niewytworzonych, to jednak odważyć się na tę drogę trzeba dla uniknięcia po tysiącokrotnie groźniejszych konsekwencji, do jakich doprowadziłby nas dalszy zanik produkcji i nieuchronne w tym wypadku załamanie się budżetu, eksportu i bilansu handlowego.

O zerwanie z deflacją

Z polityką deflacji zrywa już jedno po drugim szereg państw. Nasza polityka finansowa też, jak wiadomo nie jest konsekwentnie deflacyjna. Nie chodzi tu więc o przełom radykalny w dotychczas stosowanych metodach, lecz o skierowanie ich ku jednemu celowi, skupienie wysiłku i stworzenie niezbędnego ku ożywieniu produkcji bodźca, bez którego nie może ona ruszyć z miejsca.

Warunkiem sine qua non powodzenia tej ofensywy gospodarczej jest konsolidowanie atmosfery zaufania, to jest odpowiednie nastawienie polityki gospodarczej, podatkowej i ogólnej, sprzyjające procesom kapitalizacji i działalności przedsiębiorczej.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Ponowne odwołanie plenarnego zebrania Izby Przemysłowo-Handlowej.** Termin zebrania plenarnego Izby, które miało się odbyć w dniu 19 maja br., odracza się na czas zgóry nieoznaczony.

(k) **Przymiowanie wniosków o kwalifikację ziemiopłodów w r. 1933.** Donoszą nam z Wielkopolskiej Izby Rolniczej, że termin zgłaszania wniosków o uznanie: nasion wszystkich ziemiopłodów oraz ziemniaków (oprócz rzepaku) upływa dnia 25 maja. Wnioski należy składać na przepisowych formularzach, które można otrzymać w dziale nasiennym Wlkp. Izby Rolniczej, Poznań, ul. Mickiewicza 33, pokój 20.

(k) **Składy o t. zw. „cenach jednolitych” pod zarzutem nieuczciwej konkurencji.** Z początkiem rb. powstały w Poznaniu cztery składy o t. zw. „cenach jednolitych”, z których dwa są przedsiębiorstwami o mniejszych rozmiarach, zaś dwa o rozmiarach większych. Ich kapitał zakładowy waha się w granicach od 2 tys. zł do 28 tys. zł. Firmy te zatrudniają około 90 pracowników, przyczem przeważa typ umowy o partej na zasadzie prowizji. Podobno należały spodziewać się w niedalekiej przyszłości wypłynięcia kwestji składow o jednolitych cenach na terenie ministerjalnym. Z licznych stron Polski, szczególnie zaś Śląska, dochodzą skargi na konkurencję nie zawsze uczciwą, jaką pewne składy tego typu szkoda kupiectwu. (AZ)

(k) **Bazar Poznański S. A. w Poznaniu.** Roczne walne zgromadzenie akcjonariuszów odbyło się 10 maja b. r. w Poznaniu w Bazarze pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Zygmunta Kurnatowskiego. Zebraniem uczcilo pamięć zmarłego w r. sprawozdawczym członka komisji rewizyjnej, ś. p. Emilji Bnińskiej, przez powstanie Sprawozdanie zarządu z czynności za r. 1932 złożył zebraniem p. Ignacy Mielżyński, stwierdzając, że sytuacja gospodarcza kraju, szczególnie rolnictwa, która jest ściśle związana z Bazarem, była w dalszym ciągu trudna. Widząc, że obroty maleją, zastosował zarząd szereg oszczędności w poszczególnych gałęziach przedsiębiorstwa na sumę około 44.000 zł. Obroty na rachunku win spadły o ca 25 proc w stosunku do r. poprzedniego. Wzmoczenie natomiast sprzedaży drobnej za gotówkę uważa należy za zdrowy objaw w handlu detalicznym. Ruch w hotelu, jak we wszystkich hotelach poznańskich, był bardzo miły, mimo obniżki cen za pokoje o ca. 50 proc. w stosunku do lat

ubiegłych. Wielkim ciężarem dla hoteli a także czynnikiem hamującym frekwencję gości w hotelach, jest wysoki podatek komunalny, od pokoi, mianowicie w Poznaniu podatek ten wynosi 20 proc., w Warszawie pobiera się 9 i 6 proc. zależnie od kategorii hotelu. Z zysków bilansowych zastosował Bazar odpisy amortyzacyjne na nieruchomościach, sprzętach, umeblowaniu hotelu itd. razem ca 20.300 zł. Pomimo ciężkich czasów Bazar w myśl swej tradycji, jak w latach ubiegłych, wydziałał bezpłatnie odżywiania 12—16 niezamożnym studentom U. P. Bilans z rachunkiem zysków i strat przedstawił dyr. Edward Kujaciński. Rachunek dłużników wykazuje mniejszą pozycję o 20.423 zł czyli, 22 proc., zapasy zmniejszyły się o 39.721 zł czyli o 12 proc., rachunek wierzycieli obniżył się o 59.398 zł czyli o 25 proc. akcepty spadły o sumę 22.649 zł — 33 proc., koszty handlowe zmniejszyły się o 13.475 zł czyli o 28 proc. i pensje o 17.709 zł czyli o 21 proc. Z całokształtu bilansu wynika, iż sytuacja Bazaru jest zupełnie pewna i niema powodu obawiać się jakichkolwiek powikłań finansowych. Bilans zamyka się sumą 1.037.837.33 zł i wykazuje zysk w kwocie 9.504.80 zł. Bilans z rach. zysków i strat zatwierdzono i udzielono absolutorium zarządowi i radzie nadzorczej. Zysk wykazany podzielono w formie proponowanej tak, że na dywidendę przypada 3 proc. Ustępujące członka rady nadzorczej prezydenta Józefa Zychlińskiego z Gorazdowa wybrano ponownie. Zmianę paragrafu 24 statutu uchwalono w myśl propozycji. Zarząd srooczywa w rękach pp. Ignacego hr. Mielżyńskiego i Edwarda Kujacińskiego. (PAT)

Z ZAGRANICY

(z) **Sprzedaż bekonów na rynku angielskim.** W ostatnim tygodniu na rynku angielskim uwydatniała się wyraźnie różnica w sprzedaży bekonu tańszego i droższego, mianowicie zapotrzebowanie na towar tańszy było stale większe aniżeli podaź, natomiast trudną była sprzedaż gatunków wyższych, osiągających droższe ceny, stąd też w ciągu całego tygodnia udzielano był bonifikaty, wynoszące od 2 do 4 szyl. Na giełdzie londyńskiej notowano bekon polski w zależności od gatunku od 68 — 72 szyl. Zapotrzebowanie na szynki ulegało również w okresie sprawozdawczym wahaniom. Za szynki polskie uzyskiwano od 69 do 75 szyl. Sfery zainteresowane przewidują, że w ciągu najbliższego okresu zapotrzebowanie utrzyma się na niezmiennym poziomie.

Kancelarz austriacki Dollfuss w uniformie, przyjmujący w Schönbrunn defiladę z okazji 250-lecia odsieczy Wiednia.

RADJO

Piątek, dnia 19 maja 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 11.40 (Warszawa); godz. 13.05 koncert życeń z płyt; godzina 14.00 giełda; godz. 16.40 (W); godz. 18.00 referat propag. miejsk. kom. Wych. Fiz. i Przysp. Wojsk.; godz. 18.15 płyty gramof.; godz. 19.30 „Podstawy historyczne Polski współczesnej” (odcz. 3), wygl. prof. dr. Chodyncki; godz. 18.45 odczyt propag. Polsk. Tow. Krajoznawczego; godz. 19.28 sygnał czasu; godz. 19.30 — 22.40 tr. z Warszawy; godz. 22.40 sygnał czasu, komunikaty; godzina 23.00 muzyka taneczna z kawiarni Esplanade

Warszawa (1412 m) godz. 11.40 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10 płyty gramof.; godz. 15.35 koncert życeń (płyty); godz. 16.25 „Przegląd wydawnictw periodycznych”; godz. 16.40 odczyt „Znaczenie powietrza” — wygl. dr. J. Szpakowski; godz. 17.00 koncert Repr. Ork. Pol. Państw. pod dyr. Al. Sielskiego; godz. 18.00 muzyka lekka z kaw. „Adria”; godz. 19.20 „Przegląd roln. pras. kraj. i zagr. z Wilna”; godz. 19.30 feljton pt. „Pilotujemy samolot” — wygl. inż. J. Krassowski; godzina 19.45 pras. dziennik radj.; godz. 20.00 pogadanka muzyczna; godz. 20.15 koncert symfoniczny z Filharm. Warsz.; wyk.: Ork. filharm. pod dyr. P. Sternitich de „Valeriaziały i W. Piasecka (fort.) w przerwie feljton literacki pt. „Tajemnice stylu Norwida” — wygl. dr. T. Makowiecki; godz. 22.40 wiadomości sportowe; godz. 23.00 muzyka taneczna z Gospody Towarzystwej „Domu Fukiera”.

Programy zagraniczne: Praga (489 m) 19.25 muzyka taneczna, 19.55 wykład, 20.10 dram.; **Oslo** (1083 m) 20.00 koncert symf.; **Medjolan** (501 m) i **Rzym** (441 m) 21.00 koncert. symf.

SPORT

Cieężka atletyka

Zapowiedziane zawody o nagrodę przechodnią K. A. S. „Sztekker” odbędą się w sobotę o godz. 20 w sali ćwiczeń i szkoły wydziałowej przy ul. Działyńskich. Ze względu na start czołowych zawodników klubów poznańskich należy się spodziewać ciekawych walk.

Pięściarstwo

W Gdyniawiła komisja PZB w składzie pp. mec. Seydlitz, Dolata i Mrozikiewicz w celu przygotowania międzynarodowego meczu pięściarskiego Czechosłowacja i Polska, który jak wiadomo rozegrany zostanie w dniu „Święta Morza” 29 czerwca. Umowa jest już ostatecznie sfinalizowana, Czesi proponują aby nie sprawdzano na mecz reprezentacji dwóch naródów słowiańskich neutralnego arbitra, lecz aby w ringu sędziowali na zmianę Czech i Polak. Do propozycji tej PZB prawdopodobnie się przychyli.

Piłka nożna

Mistrzostwa klasy A naszego okręgu budzące w tym roku ogromne zainteresowanie, wchodzi niebawem w fazę finałową, bowiem już w nadchodzącą niedzielę kończy się pierwsza kolejka (za wyjątkiem dwóch spotkań). W Poznaniu specjalnie ciekawie zapowiada się o godz. 11 na boisku „HCP” mecz gospodarzy z leszczyńską „Polonią” drużyna bawsze b. groźna i ambitna; „HCP” zdaje się powraca do formy wobec czego należy się spodziewać wyrównanej i emocjonującej walki. — O tej samej porze na boisku „Warty” grają „zieloni” z „Olimpią”. I tu wynik trudno przewidzieć, chociaż większe szanse posiada „Warta”, zwłaszcza, że walczą na własnym gruncie. — Ponadto spotyka się „Le-gja” z „Ostrowią”. — W Lesznie miejscowy „Sokół” o godz. 15 gości gnieźnieńską „Stollę”. Jeżeli sympatyczna i dzielna drużyna sokola chce wysunąć się na czoło pierwszej kolejki powinna mecz ten wygrać wysoko, co ze względu na formę obu zespołów nie jest wykluczone. — Wreszcie w Ostrowie o tej samej porze „OKS” zmierzy się z dojrzałwą ostatnio „Ligą”. Tu również walka będzie b. zacięta.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wyrok w procesie rehabilitacyjnym

5 oskarżonych zasądzonych zostało na karę więzienia od 1 i pół do 4 lat

Proces rehabilitacyjny Gronowskiego o oszustwa czekowe, dokonywane przed 3 laty, o którym pisaliśmy wczoraj, wzbudził zrozumiałe zainteresowanie. Przesłuchano 11 świadków, a charakterystycznym szczegółem było, że 9 z nich doprowadzono z więzienia. Prokurator Hrabek w szczegółowo umotywowanym oskarżeniu cofnął oskarżenie co do kilku oskarżonych. — Broniący oskarżonego Ignacego Jackowskiego adw. dr. Hejnowski dowodził, że mandant jego znalazł się na ławie oskarżonych wskutek fatalnej pomyłki, powstałej wskutek równobrzmiącego imienia i nazwiska. Obronca jego wykazywał, że władzom znany jest przestępca Ignacy Jackowski, którego we „właściwych” kołach nazywają Czaplą, — albo też Warszawiakiem. Innych oskarżonych bronili pp.: adw. Kaniewski, Kotul i Bernstein.

Przewód sądowy zamknięty został wczoraj, a ogłoszenie wyroku naznaczone zostało na dziś godz. 12.

Sala 66-67 sądu okręgowego została dzisiaj przez publiczność już na długo przed godziną 12 szczelnie zajęta. Ła-

wę oskarżonych zajęło 8 oskarżonych a ławy adwokackie świeciły pustką.

Krótko przed godziną 13 wkroczył na salę trybunał sędziowski, poczem przewodniczący p. wiceprezes sądu Sołsiński odczytał wyrok.

Maciejewski Władysław skazany zo-

stał na 4 lata więzienia, Promiński Michał na 3 lata i 8 miesięcy, Andrzejewski Jan na 3 lata, Witkowski Stefan na 2 i pół roku oraz Kosmański Walenty na 1 i pół roku. Wszystkim zasądzonym zaliczono areszt śledczy. Resztę oskarżonych sąd uwolnił.

Zwycięstwa faworytów

Z siódmego dnia wyścigów konnych

Wczorajszy dzień wyścigów konnych wypadł mimo dżdżystej pogody i zimna b. ciekawie. Mimo ciężkiego toru biegała w dniu wczorajszym rekordowa liczba koni. Prócz gonitwy piątej, w której zawiódła „Chłosta” wygrywali na ogół faworyci. Publiczności zebrano się jak na dzień powszedni stosunkowo dużo; wypłaty totalizatora wysokie.

Przebieg gonitw był następujący: W pierwszej z przeszkodami 3200 m wygrał faworyt „Irrawadi” pod kpt. Bylczyskim, 2. „Cherie”, 3. „Irena”. Pomimo osunięcia się siódma jeździec Kurowski nie spadł i dojechał do celownika. Tot. zw. 16 zł.

W drugiej płaskiej 1800 m wygrał faworyt „Aladyn” pod Kończalem, 2. „Bibiella”, 3. „Momus”, 4. „Nerv”, 5. „Jedynak II”. Tot. zw. 46 zł m. 14—12 zł. Wypłaty na zwycięstwo b. dużo, gdyż biegały 2 konie hr. Mielżyńskiego.

W trzeciej z płotami przy 7 koniach liczone na „Herolda” i „Gargarona”. Wygrał „Lopek” pod kpt. Antropowem, 2. „Antypka”, 3. „Herold”, 4. „Gargaron”, 5. „Indian”, 6. „Dagobert”, 7. „Figaro II”. Tot. zw. 34 zł m. 16—20—15 zł.

Czwartą płaską 1800 m przy udziale 7 koni, wygrała po walce „Jolly” pod Kończalem. Druga o 1 długość „Iglia”, 3. „Harap”, 4. „Herod Baba”, 5. „Juljusz”, 6. „Tancerka”, 7. „Salwa II”. Tot. zw. 18 zł m. 10—12 zł.

W piątej z płotami 2400 m przy 5 koniach ogólna faworytka „Chłosta” zawiódła zupełnie. Wygrał „Gazda” pod Własiukiem, 2. „Jarrah”, 3. „Gloria”, 4. „Chłosta”, 5. „Gereza”. Tot. zw. 98 zł m. 48—43 zł.

Szóstą płaską 1800 m wygrała „Jemioła” hr. Mielżyńskiego pod Wachowiakiem, 2. „Drzazga”, 3. „Emir III”, 4. „Pika”. Tot. zw. 13 zł m. 10—10 zł.

Myśliwi poznańscy na dorocznym strzelaniu

Przy dużej frekwencji uczestników w sobotę i niedzielę odbyło się na strzelnicy Bractwa Kurkowego na Szlęgu doroczne strzelanie konkursowe (kulami i śrutem) zorganizowane przez Wielkopolskie Tow. Myśliwskie w Poznaniu. W konkursie strzeleckim uczestniczyło 35 zawodników tak z grona członków jak i gości. Po zamknięciu zawodów wskazał prezes Wielkopolskiego Stow. Myśliwskiego p. Kazimierz Tomaszewski w krótkich słowach na cel i zadania konkursów i rozdał liczne nagrody, ufundowane przez członków i sympatyków Stowarzyszenia. Wartościowe nagrody ofiarowali: Zakłady amunicyjne „Pocisk” i Państwowa Wytwórnia Prochu w Pińskach oraz pp. Włodzimierz Błąk, Julian Depczyński, Marjan Dobrowolski, Stanisław Górecki, Teodor Giemza, Tadeusz Jaroszewski, Józef Jakubowski, Franciszek Łączkowski, Józef Kujawa, Marjan Pietrzyński, Marjan Pukacki, Stanisław Ruprycht, Antoni Szafranek, Kazimierz Szulczyński, Ka-

rol Tomaszek, Kazimierz Tomaszewski i Stefan Zieliński. Liczne nazwiska ofiarodawców dowiodzą, jak życzliwy odzew znalazły zawody myśliwskie w poznańskich kołach kupieckich i przemysłowych.

Wyniki zawodów są następujące: Strzelanie śrutowe do rzutek w 1 grupie: 1. dr. Ciążyński, 2. Tadeusz Jaroszewski, 3. Julian Depczyński; w 2 grupie: Włodzimierz Błąk, jun., 2. por. K. Toboła, 3. Włodzimierz Błąk, sen. Strzelanie do zająca o nagrodę „Pocisk”: 1. dr. Ciążyński, 2. Władysław Poznański, 3. Julian Depczyński, a o nagrodę wytwórni prochu: 1. Marjan Pietrzyński, 2. Błąk Włodzimierz, jun., 3. por. K. Toboła. Strzelanie do dzika biegnącego: 1. Marjan Pietrzyński, 2. dr. Ciążyński, 3. Włodzimierz Błąk, jun. Strzelanie do rogacza stojącego: 1. Marjan Pietrzyński, 2. Tadeusz Jaroszewski, 3. dr. Ciążyński i strzelanie do tarczy pierścieniowej: 1. Marjan Pietrzyński, 2. Julian Depczyński, 3. Tadeusz Jaroszewski.

Konkurs koni dorożkarskich

Towarzystwo Opieki nad zwierzętami województwa poznańskiego w Poznaniu, urzędza w dniu 20 i 21 b. m. konkurs dla koni dorożkarskich. Konkurs ten przewiduje wynagradzanie najlepiej utrzymanego konia. Zadaniem konkursu ma być propaganda ochrony w ogólności zwierząt domowych.

W konkursie mogą brać udział właściciele dorożek konnych i dorożkarze miasta Poznania. Przewiduje się dyplomy i nagrody pieniężne; dyplom otrzyma właściciel, nagrodę pieniężną dorożkarz. Nagrodę pieniężną otrzymać może tylko ten dorożkarz, który konia swego przynajmniej przez półtora roku obsługuje. Właściciel wpłaca za każdego zgłoszonego konia 0.50 zł. W konkursie nagradza się tylko konia, dorożka nie podlega ocenie.

W dniu 20 b. m. o godz. 7 i 8 wieczorem, nastąpi badanie koni przy pl. Karmelickim (obok kościoła Bożego Ciała). Rozdanie nagród nastąpi w dn. 21 b. m. również o godz. 7 i 8 wieczorem. Miejsce dla sądu konkursowego wyznacza się przy ul. Pocztowej — nar. Al. Marcinkowskiego (obok poczty).

Nagród pieniężnych przewiduje się 8 i to: 1 po 20 zł, 2 po 10 zł, 5 po 5 zł. Gdy otrzyma nagrodę koń, którego dorożkarz obsługuje mniej, aniżeli pół-

tora roku, otrzyma dorożkarz nagrodę pocieszenia.

W skład sądu konkursowego wchodzi: pp. lekarze weterynarii i specjalna komisja konkursowa, składająca się z członków Towarzystwa Opieki nad zwierzętami, województwa poznańskiego w Poznaniu. Wpisowe w wysokości 0.50 zł wpłacać można w firmie „Maszynopis”, ul. św. Marcina 43 (obok Zamku).

KALENDARZYK

Czwartek, 18 maja 1933.

Słońce: wschód 3.53; — zachód 19.45; — długość dnia 15 godz. 51 min.

Księżyc: wschód 1.41; — zachód 13.21; — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana 9 st. C. pochmurno, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. W ub. dobie temperatura najwyższa 12 st. C., najniższa 5 st. C. Ilość opadu 1 mm.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Dziś — 0.02 m.

Kal. rzk.: Feliks Kapuc. M.; jutro Piotr. Celestyn P. W.

Kal. słow.: Wszesław; jutro Krzesomyśl.

KRONIKA KOŚCIELNA

— Rekolekcje zamknięte dla mężczyzn. Staraniem rady wyższej Tow. św. Wincentego a Paulo odbędą się w zakładzie SS. Miłosierdzia Najsw. Serca Jezusa w Środzie rekolekcje zamknięte dla mężczyzn, w których mogą brać udział również nieczłonkowie. Początek rekolekcji w środę, 12 lipca wieczorem, zakończenie w niedzielę, dnia 16 lipca rano. Koszta utrzymania na miejscu tylko 12 zł od osoby. Spieszne zgłoszenia uprasza się skierować najpóźniej do dnia 1 czerwca br. pod adresem: Alojzy Henke, sekretarz rady wyższej, Poznań, Wały Jagiel. 22 m. 1.

— Sodalicyj Marjańskiej Urzędników. Nabożeństwo miesięczne odbędzie się w niedzielę, dnia 21 bm. o godz. 7.30 w kaplicy sodalicyjnej w kościele OO. Jezuitów.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Ze Związku Kobiół Katolickich. Doroczny 27 z rzędu zjazd delegowanych stowarzyszeń związkowych odbędzie się dnia 28 bm. w Domu im. Królowej Jadwigi przy Alejach Marcinkowskiego 1. W sprawozdaniach będzie przedstawiony dorobek pracy Związku i jego stowarzyszeń, ich rozwój i stan obecny. Związek liczy w chwili obecnej 103 stowarzyszenia z przeszło 10 000 członków. Tegoroczny zjazd powoła szereg ważnych na przyszłość uchwał, dotyczących statutu i całego ustroju związku w odniesieniu do nowej ustawy o stowarzyszeniach. Celem konsolidacji katolickiego ruchu kobiecego na terenie Wielkopolski, zostanie przedłożony wniosek Katol. Związku Polek o złączenie się w jeden związek, co dla rozwoju i spotęgowania rozmachu katolickiej organizacji kobiet może mieć pierwszorzędne znaczenie. Wreszcie momentem dla zainteresowanych stowarzyszeń najwięcej na zjeździe emocjonującym będzie ogłoszenie wyniku konkursu sprawności organizacyjnej.

— Komitet Zjednoczonych Organizacji Przeciwalkoholowych m. Poznania przypomina członkom, że w najbliższą niedzielę, 21 bm., odbędzie się posiedzenie Tow. Czytelni Ludowych oraz Biblioteki Kraszewskiego. Stawić się należy o godzinie 15 przed gmachem Tow. Czytelni Ludowych, św. Marcina 37.

— Z Sekcji apologetyczno-pedagogicznej przy Sodalicyj Pań. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 19 bm. o godz. 5 popoł. na salce św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. Na porządku obrad wykład ks. prof. Szymańskiego p. t. „Liturgia św. (Ofiara mszy św.)”.

WYKŁADY

— „Alkoholizm a dziecko” — oto tytuł wykładu, który wygłosi p. dr. Brossowa w piątek, dnia 19 bm. o godz. 20 na plenarnym zebraniu Katolickiego Koła Abstynentek. Zebranie odbędzie się w Składnicy Abstynentek przy Al. Marcinkowskiego 26, II dom ogrodowy, I pir. — O liczny udział członków i gości prosi Zarząd.

PODZIĘKOWANIA

— Tow. Pań św. Wincentego parafii św. Łazarzkiej składa serdeczne podziękowanie ofiarodawcom, którzy pospieszyli z pomocą, darując kartofle i nasiona na obsiew działek bezrobotnych na terenach „Wesołego Miasteczka”. Niestety wszystkie działki nie są obsadzone, przede wszystkim z powodu braku ziemniaków. Jeśli w piwnicach są jeszcze resztki i ktoś chciałby je ofiarować biednym, Tow. przyjmuje je nadal z wdzięcznością, pod adresem: Anna Grzelaszykówna, przewodnicząca sekcji charyt., ul. Maleckiego 21, telef. 61-52.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Z Komitetu Rodz. przy Gimnazjum im. Bergera. Dnia 13 bm. odbył się w gimnazjum im. Bergera wieczór pieśni i piosenek na cel dożywiania niezamożnej młodzieży. Na całość programu złożyły się występy chóru męskiego „Echo” pod dyktando p. prof. Feliksa Nowowiejskiego, piękne śpiewy solowe p. Krzyżanowskiej-Zakowskiej, oraz p. K. Bojarskiego przy akompaniamencie p. A. Sibilskiego i wreszcie deklamacje p. Górowskiego. art. Tea-

Pociąg popularny do Chodzieży

Następny pociąg popularny odjedzie w dniu 21-go bm. z Poznania do Chodzieży. Pociąg ten będzie posiadał specjalny wagon-bufet, z którego uczestnicy wycieczki będą mogli korzystać po bardzo niskich cenach.

Odjazd pociągu popularnego z Poznania nastąpi około godz. 8.40, przyjazd do Chodzieży około godz. 10. Na dworcu w Chodzieży nastąpi powitanie wycieczki przy współudziale orkiestry kolejowej. W programie wycieczki przewidziane jest między innymi zwiedzanie tamtejszych fabryk fajansu i porcelany oraz zabawa w Strzelnicy. Powrót do Poznania nastąpi około godz. 22.20. Po drodze pociąg popularny zatrzyma się tylko na stacjach Oborniki i Rogoźno.

Szczegółowy rozkład jazdy, program wycieczki, oraz ceny biletów, które będą wynosić tylko 30 procent normalnych cen biletów podamy jeszcze.

Zabawa jakich mało!

Już tylko dwa dni dzieli nas od jednej niewątpliwie z atrakcyj t. zw. zielonego karnawału, a mianowicie od zabawy tanecznej, urządzonej w sobotę, dnia 20. bm. z okazji dziesięciolecia L. O. P. P. przez Koło Sokolickie, w której miar godnej najwydatniejszego poparcia organizacji.

Wyrazem ogromnego zainteresowania tą zabawą (odbędzie się ona w sympatycznej i efektownie udekorowanej sali hotelu „Polonia” przy ul. Grunwaldzkiej) może być fakt, że wszystkie zaproszenia formalnie rozchwytało. I nic dziwnego, bo przecież wszelkie imprezy z pod sokolickiego znaku mają już ustaloną renomę, a powodzenie ich jest zgóry zapewnione. W dodatku gdy w grę wchodzi jeszcze tak szlachetny cel jak L. O. P. P.

Kto zatem nie dostał zaproszenia, a pragnie zabawić się wesoło czy też pograć sobie w bridża (i o tem bowiem pamiętano), niech postara się o odpowiednie polecenie, a napewno nie pożałuje fatygi, bowiem będzie to zabawa jakich mało!

Tragiczne wypadki z bronią

Praktykant majątku Baranowo w pow. poznańskim, Tadeusz Pągowski z Gonia pod Pobiedziskami, spowodował przez nieostrożność wysrzał nabitego rewolweru. Kula ugodziła Pągowskiego w brzuch. Obrażenia były tak poważne, że Pągowski zmarł w kilka dni po wypadku; liczył 29 lat.

W Krotoszynie przyszedł z wizytą do p. Stanisława Czerniewskiego 20-letni Marjan Ratajczyk. Przy oglądaniu i próbowaniu rewolweru p. Czerniewskiego Ratajczyk spowodował strzał i zranił bardzo ciężko 9-letniego syna gospodarza, Stanisława Czerniewskiego. Chłopca przewieziono do szpitala, w stanie beznadziejnym. Ratajczyka aresztowano. (kl)

Prosimy nie odkładać

„Kurjera Poznańskiego”

przed przejrzaniem ogłoszeń „drobnych”

Zainteresują Cię one zkorzyścią dla Ciebie!

nr 18 104

GŁOSY CZYTELNIKÓW

Dziatwa u Stołu Pańskiego

Nawiązując do pięknej i serdecznej odezwy Poznańskiego Okręgu „Caritas” o składaniu ofiar na rzecz biednej dziatwy, przystępującej w tym roku po raz pierwszy do Stołu Pańskiego, pragnę podkreślić szczególnie jedną myśl tego artykułu, a mianowicie czule pytanie, w którym zawarta jest bolesna odpowiedź, że nie wszystkie dzieci w tym dniu zupełnego zrównania będą miały jednakże sukienki.

Składajmy o choczko ofiary na przyodzianie dzieci, którym ubodzy i bezrobotni rodzice nie mogą na wielki i pamiętny dzień pierwszej Komunii św. zakupić odpowiedniej odzieży i obuwia. Ale to nie wszystko. Dla zupełnego zrównania dziatwy trzeba, by najmniejsi rodzice w tych ponurych czasach powszechnego niedostatku zachowali umiar w strojeniu swoich dzieci. Niechaj w tym roku znikną na zawsze z główek dziewcząt te szpetne niepolskie welony, a w ich miejsce niechaj na wszystkich główkach znajdą się wianuszki z białego kwiecica lub zieleni. Niechaj znikną też na zawsze te martwe „lilje”, a w rękach dzieci niechaj, po myśli kościoła, będą płonące świece, znamiona żywej wiary.

Oby jednak do zmian tych przystąpiono we wszystkich sferach równocześnie i oby w ten sposób istotnie zrównano wszystkie dziatki polskie w dniu ich pierwszej Komunii św.

Jedna z matek.

Tadeusz Kulisiewicz: „Kobieta z różańcem” — na wystawie „RYTU” w salonie IMP’U, otwartej codziennie od godz. 11 do 4 po południu.

tu Nowego. Wszystkie występy stały na dużym poziomie artystycznym i zdobyły gorący poklask publiczności. Z uznaniem i wdzięcznością podnieść należy bezinteresowność wszystkich wykonawców programu.

— **Zarząd Komitetu Rodzicielskiego przy 28-jej szkole powszechnej** urzędza w niedzielę, dnia 21 bm. o godz. 3 popoł. na dziedzińcu szkolnym (plac Bergera 4-5) wielką zabawę wiosenną. Wstęp: dla dzieci 10 gr., dla dorosłych 20 gr. Pamiętajcie dzieci że czekają was różne gry i niespodzianki. Dochód przeznaczają się na ubrania dla najbiedniejszych dzieci, przystępujących do I. Komunii św.

— **Pielgrzymka farna do Częstochowy** wyrusza specjalnym pociągiem pod przewodnictwem ks. Matuszczaka 27 bm rano, a wraca 29 bm. wieczorem, z orkiestrą. Koszta podróży tylko 12,60 zł. Bilety można nabyć w biurze parafjalnym (ul. Klasztorna 11), u kościelnego p. Pietrzaka w zakrytych lub mieszkaniu (Nowy Rynek 16), u p. Kozymrowskiej, ul. Jezuicka 9. Msza i komunia św. dla pątników o godz. 7 u Fary w sobotę 27 bm. Przyjmuje się zgłoszenia tylko do 25 bm. Udział mogą brać wszyscy.

— **Koło Rodzicielskie przy 26-jej szkole** powszechnej z okazji Tygodnia Dziecka urzędza w dniu 21 bm. o godz. 15 zabawę w ogródkach działkowych im. Dr Marcinkowskiego przy ul. Bukowskiej. Czyści zysk przeznaczają się na cele szkolne.

KRONIKA POLICYJNA

— **Na gorącym uczynku.** Na gorącym uczynku kradzieży kieszonkowej przytrzymani zostali Władysław Wydeba (ul. Małeckiego 37) i Kazimierz Przybillański (ul. Małeckiego 18), którym odebrano skradzione 200 zł. Jak się okazało, pomocną była im przyjaciółka Wydeba, Apolonja Grzesik (ul. Małeckiego 36). Całą trójkę osadzono w więzieniu sądowym. — Podczas kradzieży gołębi u p. Józefa Lisieckiego, ul. Główna 41, ujęto Stanisława i Bronisława Heljanów, ul. Gnieźnieńska 60 i osadzono ich w areszcie. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— **Ujejski znowu skazany.** Sąd grodzki w Poznaniu skazał osławionego już w Poznaniu oszusta i szantażystę na miesiąc aresztu. Ujejski zarzucał właścicielowi tartaku z Olsztyna krzywoprzysięstwo. (w.)

Z Poznańskiego

— **GOSTYŃ.** (Z sądu). Odbyła się bardzo ciekawa rozprawa z oskarżenia prywatnego Związku Strzeleckiego w Poznaniu przeciwko ks. wikariuszowi Zimnemu z Wielkich Strzelec o zniesławienie związku. Tło sprawy było następujące: Na zebraniu S. M. P. ks. Zimny, jako patron S. M. P., zapytany przez członka czy można należeć do Związku Strzeleckiego, odpowiedział, że należeć można tylko do jednej z tych organizacji, gdyż należąc do S. M. P. i przystępując bez wiedzy S. M. P. do innej organizacji, zdradza się Stow. Młodzieży Polskiej. Nauczyciel z Zalesia oskarżył ks. Zimnego o wypowiedzenie słów zupełnie innych mianowicie ks. Zimny miał powiedzieć: „Strzelec to judasz i zdradca Ojczyzny”, oraz, że „Strzelec” występuje przeciwko Kościołowi. Po długotrwałej rozprawie (4 godziny) wykazało się, że oskarżenie było bezpodstawne. Ks. Zimnego uwolniono od winy i kary, nakładając koszt na skarb państwa.

— **GRANOWO.** (Poświęcenie sztandaru). Stow. Młodych Polek w Granowie obchodziło w niedzielę piękną uroczystość

poświęcenia sztandaru Mszę św. odprawił i dokonał aktu poświęcenia ks. prob. Kolkiewicz. Na akademii referat wygłosiła przedstawicielka Związku p. Lanżanka. W uroczystości wzięła udział cała parafia i liczne sąsiednie S. M. P. oraz Młode Polki

— (Pożar) Jednej z ostatnich nocy w zagrodzie rolnika p. Kostrzewskiego w Januszewicach pożar strawił doszczętnie zabudowania gospodarskie. (kj.)

— **INOWROCŁAW.** (Muzeum Lotnicze). Jak w całej Polsce, tak i w Inowrocławiu odbywa się tydzień propagandowy L. O. P. P. Atrakcją tego tygodnia jest ciekawe Muzeum Lotnicze przy ulicy Dworcowej 15. Wyjaśnień udziela specjalny informator Muzeum to warto zwięździć, posiada bowiem około 400 eksponatów z dziedziny lotnictwa, obrony przeciwgazowej itp. Wystawa potrwa kilka tygodni.

— (Znów postrzelenie złodzieja). Kronika policyjna notuje znów wypadek postrzelenia złodzieja węgli. Jest nim niejaki Jan Kuźmiński liczący lat 19. Ciężko rannego przewieziono do szpitala w Inowrocławiu. (wi.)

— **OSTRZESZÓW.** (Złodziej pod kluczem). Przed sądem grodzkim w Ostrzeszowie odbyła się rozprawa przeciwko Stefanowi Piłatowskiemu z Działoszyńska, pow. wielunińskiego, oskarżonemu o kradzież. Rozprawa wykazała, że P. należał do szajki złodziejskiej, która pod pretekstem znalezionych pieniędzy powodowała swoje ofiary do pokazania pieniędzy, przyczem w wyrafinowany sposób zdołała wykraść pokazaną gotówkę. — Szajka ta grasowała po całej Wielkopolsce, o czym głośno było wszędzie, aż narazie okradłszy w ten sposób rolnika Leona Podemskiego, który był w drodze do Grabowa na jarmark, przychwycono na gorącym uczynku Piłatowskiego Reszta bandy niestety zdołała zbiec. Sąd skazał Piłatowskiego na 1 rok więzienia, przeciwko czemu P. apeluje.

— (Wyprawy szybownicze). Zapowiedziane pierwotnie na 15 maja wyprawy szybownicze na Balcynie p. Ostrzeszowem zostały przez Aeroklub Poznański ustalone ostatecznie na dzień 16 czerwca br. I kurs szybowniczy rozpocznie się w tym dniu, II kurs dnia 3 lipca a III kurs 20 lipca. Zgłoszenia na te kursy kierować należy do Aeroklubu Poznańskiego najpóźniej do 14 dni przed rozpoczęciem każdego z kursów. Członkowie wyprawy korzystać mogą z pomieszczenia w namiotach, które mieścić się będą przy szybownisku wraz z utrzymaniem, który to koszt wynosić będzie 2,50 zł dziennie. Prócz tego zapewniło kierownictwo pomieszczenia w pobliższym Ostrzeszowie z całodziennym utrzymaniem po 3,60 zł za dobę, oraz w sąsiednich majątkach. (Op.)

— **OSTRÓW.** (Pod koła samochodu) W poniedziałek rano uchwycił się jadącego drogą Pleszewską samochodem ciężarowego pewien uczeń, jadący na rowerze. Przy mijaniu z autobusem dostał się niezadowolony chłopak pod koła samochodu ciężarowego i odniósł ciężkie obrażenia i złamanie nogi. Umieszczono go w szpitalu.

— (Walka o dobry film). Komitety Rodzicielskie wszystkich miejscowych szkół średnich i powszechnych wraz z kierownikami szkół obradowały ostatnio pod przewodnictwem p. Stefana Rowińskiego nad złymi niemoralnymi filmami i postanowiły rozwinąć akcję uświadamiającą rodziców. W tym celu odbędzie się wielkie zebranie publiczne w poniedziałek, 22 bm. o godz. 20,15 w Dorzu Kat.

PROSZEK „KOGUTEK” DLA DOROSŁYCH
USUWA NAJUPORCZYWSZY BÓL GŁOWY

OSTRZEŻENIE! Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu należy przy kupnie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać ORYGINALNYCH proszków z „KOGUTKIEM” Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Komu sprawa przykrodo przyjmowanie proszku, niech żąda „Kogutek” w postaci tabletek. ng 9420

— (Z L. O. P. P.). Tydzień 10-lecia Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej zapoczątkowano tu w sobotę wieczorem capstrykiem i propagandowym przemówieniem. W niedzielę przeprowadzono uliczną kwestę pieniężną. W południe po nabożeństwie zebrały się wojsko i organizacje wojskowo-wychowawcze na Ryнку, aby uczcić protektora L. O. P. P., Prezydenta Rzplitej. Okolicznościowe przemówienie wygłosił p. adw. Jankowski.

— (Konfiskata). Miejscowy sobotni „Kurjer Ostrowski” uległ pierwszej konfiskacie za artykuł wstępny „Przeorać...” (n.)

— **SKOKI.** (Spłoszenie złodziei). Dn 11 maja rb. w Stawianach (pow wągrowiecki) pomiędzy godz. 11 a 12 w nocy zakradli się nieznanymi sprawcy. Złodzieje zostali jednak spłoszeni, pozostawiając dwa rowery. Jeden z tych jest to rower męski marki „Victoria” nr. 40255. Rama czarna w żółte linje, opony czerwone, obręcze żółte, po bokach czarne pasy. — Drugi jest bez marki, nr. 827 811, rama czarna, opona przednia szara tylna czerwona. Pozostawione rowery znajdują się na posterunku P. P. w Skokach.

— (Wypadek samochodowy). Samochód ciężarowy, kierowany przez szofera p. Fr. Naftalskiego z Poznania, uległ 15 bm na skrócie przy szkole wypadkowi na skutek zbyt szybkiej jazdy i śliskiej szosy. Samochód wjechał na drzewo przydrożne, przyczem uszkodził błotnik i koło. Na szczęście jadący samochodem wyszli bez szwanku.

— (Święto druchen). Dnia 28 bm. obchodzi Stow. Młodych Polek swe doroczne święto druchen. W dniu tym urzędza Młode Polki wieczór towarzyski na sali p. Glinkiewicza. (Stek.)

— **ZBASZYŃ** (Egzamin czeladniczy). W tych dniach odbyły się dwa egzaminy czeladnicze zawodu fryzjersko-perukarskiego. W skład I komisji egzaminacyjnej wchodził pp.: L. Sauer, jako przewodniczący, St. Wiśniewski i L. Łuczak, jako ławnicy, wszyscy ze Zbąszynia. Do egzaminu w pierwszym składzie stanęli uczniowie: Wyrwał Szcapan z Nowego Tomysła, Skorupiński Stanisław, Gorzelańczyk Józef i Utrata Władysław z Wolsz-

na, Tullin Feliks z Rakoniewic i Piglas Józef z Międzychodu. Wymienieni uczniowie egzamin zdali z wynikiem pomyślnym. — Do następnej komisji egzaminacyjnej wchodził pp. J. Czarnecki z Międzychodu jako przewodniczący, J. Gorzelniak z Wolsztyna i Fr. Młodzianowski z Nowego Tomysła jako ławnicy. Przed tą komisją stanęło do egzaminu 5 uczniów. Egzamin zdali: Sauerówna Elżbieta, Borzych Edward i Adamczak Feliks ze Zbąszynia, oraz Kaczmarek Edward ze Lwówka.

— (Pielgrzymka). Pielgrzymka do Częstochowy wyruszyła z naszej parafii pod kierownictwem ks. mansj. Wasieli w niedzielę wieczorem, a powróciła w środę po południu. W pielgrzymce wzięło udział około 170 osób.

Ważne orzeczenie dla automobilistów

Na sesji wyjazdowej pleszewskiej sądu okręgowego w Ostrowie w dniu 15 maja b. r. zapadło orzeczenie, które ma zasadnicze znaczenie dla automobilistów.

P. Władysław Stasiak z Poznania oskarżony był o to, że dn. 10. 7. 1932 r. spowodował śmierć 3-letniej Marji Zawislakówny przez to, że prowadząc samochód osobowy, skutkiem nieostrożności nie zatrzymał wozu na czas, lecz najechał dziecko. W postępowaniu dowodowym ustalono, iż Zawislakówna wybiegła przed wóz w chwili, gdy samochód znajdował się w odległości 10 metrów według jednych, a 7 metrów według innych zeznań świadków.

Obronca oskarżonego, adw. Paszkiewicz z Poznania, wykazał na podstawie tabeli dr. Deitersa oraz obliczeń Rothenburga, iż przyjmując, że oskarżony jechał z szybkością 20 km./godz., nie mógł w danych warunkach zatrzymać wozu na przestrzeni krótszej, niż 10,40 m., t. zn., że wypadek byłby nastąpił w każdym razie. Na tej podstawie trybunał pod przewodnictwem s. o. Sawiejskiego ogłosił wyrok uniewinniający oskarżonego, motywując tem, że w danej sytuacji, przyjmując nawet za podstawę najniekorzystniejszą dla oskarżonego zeznanie świadków oskarżony nie miał możliwości zapobieżenia wypadkowi.

Orzeczenie to posiada zasadnicze znaczenie dla automobilistów z tego względu, iż po raz pierwszy w Polsce uznano w niem słusność argumentacji, iż samochód nie może stanąć natychmiast, lecz że musi upłynąć t. zw. czas reakcji psychicznej, a ponadto uwzględnić należy t. zw. tor hamowania.

Z kroniki bydgoskiej

Bydgoszcz a Fundacja Szopenowska — Koncerty symfoniczne — Nieuprawniony akwizytor — Wybory do Rady Izby Rolniczej — Kradzieże i włamania — Z ruchu towarzysztw

Bydgoszcz, 18 maja.

Odbyło się tu zebranie Komitetu Dni Szopenowskich, na którym referat sprawozdawczy ze zjazdu delegatów poszczególnych oddziałów Komitetu, który to zjazd odbył się w ub. tygodniu w Warszawie, wygłosił kplm. orkiestry 61 p. p. por. Kuczera. Godne pochwały zamierzenia Komitetu zostaną w niedzielnym czasie, wobec wydatnej ofiarności społeczeństwa zrealizowane. Jak wiadomo, Centralny Komitet zamierza stworzyć Fundację Szopenowską w Żelazowej Woli, miejscu urodzenia Szopena, a więc mauzoleum Szopena oraz dom dla wysłużonych twórców muzycznych i sprowadzenie zwłok Szopena do Polski. W roku sprawozdawczym Centralny Komitet zebrał od społeczeństwa 64.000 zł, przyczem zauważyć należy, że ofiarność większych miast w stosunku do środowisk mniejszych była b. nikła. Bydgoszcz stoi na drugim miejscu z kwotą 1.500 zł, co specjalnie na zjeździe wyróżniono.

Ciesząca się na tutejszym gruncie zastawioną sławą orkiestra 62 p. p., pozostając pod kierownictwem wytrawnego kapelmistrza por. Grabowskiego, odbywa co niedzielę w sali pułkowej koncerty symfoniczne, które w szeregach żołnierskich cieszą się wielkim uznaniem. Program każdego koncertu składa się w pierwszej części z muzyki poważnej, w drugiej zaś poświęcony jest utworom lekkim i wesółym. Koncerty te stoją na wysokim poziomie artystycznym, znajdują również licznych słuchaczy i wśród publiczności cywilnej. Inicytwa 62 p. p. ważna z punktu widzenia rozwoju kultury muzycznej w Bydgoszczy, jest godna uwagi.

Jakiś spryciarz, niewiadomo narazie

skąd, uwija się po Bydgoszczy, zbiera składki na czasopismo „Prawda w o-czy”. Wobec tego, że składki zbiera bez uprawnienia wydawcy, przeto sprawą zainteresowała się policja, która prosi zainteresowane osoby o przytrzymanie osobnika względnie o powiadomienie P. P.

Dnia 24 maja b. r. odbędą się w Bydgoszczy wybory radców do rady Wielkopolskiej Izby Rolniczej w okręgu VI, obejmującego powiaty: inowrocławski, inowrocław-miasto, bydgoski i miasto Bydgoszcz. Tutejszy okręg wybiera dwu radców.

Kazimierzakowi Waclawowi, zamieszkałemu przy ul. Szamarzewskiego nr 6 skradł jakiś złodziej rower gmachem Państw. Urzędu Pośrednictwa Pracy, P. Klementynie Sibilskiej przy ul. Ign. Paderewskiego 18 skradziono dwa koce i bieliznę, pozostawioną na balkonie. Dnia 17 b. m. rano włamali się złodzieje do szkoły przygotowawczej przy ul. Paderewskiego, lecz nie zdołano ustalić, czy co skradli. Do pokoju p. Leokadij Kruczyńskiej przy ul. Pomorskiej włamano się w czasie jej nieobecności i skradziono 2 suknie, pullower, 4 fartuchy, 3 koszule, torebkę damską itp. Z warsztatu rzeźnickiego Jana Maczkowskiego przy ul. Szubińskiej 31 skradziono 35 kg. kiełbasy. W nocy na 17 b. m. włamali się złodzieje do kiosku p. Zdunka Tomasz przy ul. Poznańskiej i skradziono różne wyroby tytoniowe, oraz zegarek, razem wartości 820 zł.

Sokół Konny XII urzędza 19 b. m. o godz. 20 zebranie plenarne w hotelu Gastronomia przy ul. Dworcowej.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

DLA CZEGO TAKIE ULATWIENIA?

Z Warszawy donoszą nam (tw):
Pisałem niedawno o dziesiątkach tysięcy jakie zgarbia dzień w dzień trupa paryska kilkudziesięcioletniej panny Mistinguett w dawnym Teatrze Artystów, podczas gdy nasze teatry świecą pustkami. Trudno oprzeć się pytaniu, jakim sposobem dostała sędziwa szansonistka prawo wjazdu do Polski na zarobkowanie, skoro nasi artyści spotykają się z takimi utrudnieniami, gdy idzie o wjazd do Francji? Zupelną rację ma ze swego stanowiska rząd francuski, jeżeli utrudnia obcom artystom konkurencję zarobkową z francuskimi. Ale czy my mamy rację, nie stosując takiej samej metody, a przynajmniej stosując ją chwiejnie i niezawsze logicznie?

Wiadomo że niektórzy artyści zagraniczni spotykają się z utrudnieniami wjazdu. Nawet niektórzy poważni i raczej zasługujący na wpuszczenie ze względów artystycznej kultury. Ale rewja? Ale girlsy? Możliwe zrozumieć wpuszczenie zespołu Komedii Francuskiej: jest co zobaczyć i jest czem choć w części usprawiedliwić konkurencję dla naszych ciężko zarobkujących teatrów. Do śpiewek i hopków to stosować się nie może. Coś tu jest nie w porządku i wartoby tę sprawę zrewidować. Mówi się już o tem powszechnie i to w słowach nader twardych, a całkiem słusznie.

MUZYKA

Wysokie „C” trumfuje. Z Rzymu piszą nam (tr): „Trubadur” w Teatro Reale był wydarzeniem dnia ze względu na tenora. Manrika śpiewa Lauri-Volpi, zrezygnowawszy z niedorzecznych wymagań, które swem zarozumiałem wygórowaniem omal nie zaplątały go w bojkot przez wszystkie wielkie sceny, jak o tem swego czasu pisałem. Pyszna jest Pacetti jako Leonora, dobra Casazza jako Azucena, grzmi jak piorun Basio: hrabia di Luna o czarnym jak noc charakterze, lecz Lauri-Volpi wyrzuca swoje „acuti” (wysokie tony) z taką wulkaniczną, że publiczność jego tylko słyszy. Istotnie, jeżeli gmach nie zawałił się od ryków i tupania, to budowniczym należy się za to osobna premia trwałości. Zaraz w końcowym tercje pierwszego aktu „il divo Volpi” wypuścił pod sufit takie górne „des”, że świeczniki zadęgotyły. Każde następane „la”, „la bemole” i wszelkie inne górności były oklaskiwane osobno, a już gdy przyszła słynna „stretta” i z nią końcowe górne C („do naturale di petto”), świat zaczął chwiać się w posadach. Bo proszę pomyśleć: kurtyna dawno już zapadła, a Lauri-Volpi swoje C trzymał i trzymał, jak djabł grzeszną duszę. „Trubadur” raz jeszcze zdał egzamin swej niespożytości. Trzeba mu tylko takich śpiewaków.

LITERATURA

Współczesna literatura tatarska. W Moskwie ukazał się pod tym tytułem zarys literacki o rozwoju literatury tatarskiej w ostatnich piętnastu latach. Towarzyszą mu wypisy z dzieł autorów tatarskich.

POLONICA WŁOSKIE

W 30 pułku piechoty włoskiej odbywa służbę wojskową jako podporucznik dr Giorgio Agosti, autor pracy o Fryczu Modrzewskim. Urządził on dla starszyzny swego batalionu w Tortonie w Apeninach szereg pogadanek na temat wielkiej wojny, a jedną z nich poświęcił Polsce i jej tragicznym wojennym perypetjom. Opowiadanie swoje ilustrował wyjątkami z nowel Kossowskiego i epizodami znanymi sobie z opowiadań tych Polaków, którzy walczyli na froncie włoskim. (P.)

VARIA

Nowe książki. Młody oficer marynarki polskiej, p. Witalis Milenowski zadebiutował w literaturze powieścią morską p. t. „Córka Neptuna”. Opisuje tu ciekawe przygody marynarzy polskich, których los rzuca na przeróżne koleje. Powieść przysłuży się dobrze wzrostowi polskich sympatyj do morza. Wydała ją „Biblioteka Morska” w Gdyni.

SZKOLNICTWO

„Encyklopedia Wychowania”. Nasza Księgarnia, Związek Nauczycielstwa Polskiego zaczyna wydawać „Encyklopedję Wychowania”. Redaktorem naczelnym jest Dr Stanisław Lempicki. Całość stanowić będzie trzy duże tomy, opracowane nie alfabetycznie, lecz zagadnieniami. Tom pierwszy poświęcony będzie wychowaniu, drugi — dydaktyce, trzeci — organizacji nauczania i wychowania w Polsce i zagranicą. Zeszyt pierwszy już się ukazał. Przedmowę napisał dr Nawroczyński, artykuł wstępny o pedagogice, jej metodach i miejscu w systemie nauk — Dr Myślakowski, o fizjologicznych podłożach wychowania pisze dr Dybowski. „Encyklopedia Wychowania” jest pierwszym w ten sposób opracowywanym dziełem w naszej literaturze. „Encyklopedia Wychowawcza” zapoczątkowana w r. 1881 — doprowadzona tylko do litery P oraz Kierskiego. Podręczna Encyklopedia Pedagogiczna mają układ alfabetyczny. (St. N.)

NA WARSZTACIE WIEDZY

WYSZEDŁ POZNAŃSKI ZESZYT „KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO”

Śmiało tak możemy nazwać ostatni zeszyt tego organu Polskiego Towarzystwa Historycznego, gdyż wybitnie zaznacza się w nim udział poznańskich historyków.

W dziale rozpraw zamieścił najobszerniejszą z nich (42 str. ma 72) dr. Juljusz Willaume. Podaje w niej opierając się o materiały archiwalne francuskie i krajowe „misję polityczną Morskiego w 1812 r.” Misja ta polegała na próbach wywołania powstania na Podolu, Wołyniu i Ukrainie podczas wyprawy Napoleona na Moskwę. Na tle polityki cesarza, unikającej silnych konfliktów w sprawie polskiej, omówił autor ciekawie i barwnie owe niestety nieudane, próby powstańcze na naszych kresach wschodnich. Jest to już druga kolejna praca autora odnosząca się do dziejów Wołynia w 1812 r. Pierwszą bowiem dał nam przed trzema laty pisząc zyciorys gen. Kosińskiego, dowodzącego w owym czasie grupą operacyjną wojsk polskich na Wołyniu.

Obok tej pracy w dziale rozpraw omówił prof. Bujak cele i program dalszego rozwoju Polskiego Towarzystwa Historycznego, wzywając do zakładania oddziałów Towarzystwa po większych miastach. (Oddział powinien liczyć około 20 członków — do tej pory na terenie Wielkopolski istnieje tylko w Poznaniu złożony z 52 osób i instytucyj). Prof. U. P. Fryderyk Papeé nakreślił na marginesie pracy dr. Górki o „Białogrodzie i Kilji w 1497 r.” szereg uwag, wypuklając dodatnie strony króla Jana Olbrachta.

W dziale recenzyj na ogólną ich ilość (24), poznańscy historycy: prof. M. M. Skalkowski, dr Górski, dr. Koczy, dr. Krotowski i J. Staszewski zamieścili ich 11, zajmując 34 strony na 83, a więc blisko połowę. W zakończeniu zeszytu wreszcie zamieszczono wspomnienie pośmiertne o ks. prof. Likowskim, synu ziemi wielkopolskiej Sądziwym przeto, że zupełnie słusznie możemy ten zeszyt „Kwartalnika” nazwać „poznańskim”, widać bowiem z niego wyłozoną i owocną pracę miejscowych badaczy. (J. St.)

Etnografia w Polskiej Akademii Umiejętności. Z Krakowa donoszą nam (kt): Komisja etnograficzna Akademii odbyła posiedzenie z paru referatami naukowymi. Dr. Bożena Stelmachowska z Poznania przedstawiła referat o folklorze pomorskim ze szczególnym uwzględnieniem dorocznich obrzędów. Prof. dr. Moszyński mówił o mapach etnograficznych wskazujących zasięg poszczególnych zagadnień. P. Steffen z Mazur pruskich zajął się zwyczajami i językiem ludu mazurskiego.

Z prac towarzystwa naukowego we Lwowie. Środowisko lwowskiej nauki wykazuje — nawet w trudnych dzisiejszych warunkach — niemałą energję. Ostatnie sprawozdanie daje wyrazisty obraz tej energii. Na posiedzeniach wydziałowych i sekcyjnych wygłoszono szereg referatów, z których wyróżnia się referat Władysława Florjana o zapomnianym poecie Władysławie Ordynie; był to liryczny i wyjątkowo wyrazisty, lubujący się w kadencajach intenzywnych i nasyconych a technicznie wyrosły z tradycji szkoły romantycznej. Znany już badacz polskiego renesansu Józef Skoczek mówi o ideale króla w średniowiecznej i renesansowej Polsce. Ideał ten wynikał z formalnej i treściowej stylizacji politycznego życia na wzorach klasycznych, choć było w nim i piętno współczesności. Ideał króla ukazują najpierw rzekomi średniowieczni kronikarze: Anonim i Wincenty; u Długosza wszyscy królowie i książęta wyrastają nad przeciętność. Również u pisarzy renesansu jest silne podkreślenie żywiołu etycznego w kompozycji postaci władcy. (T. Gr.)

Z Pol. Tow. Chemicznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie z referatem prof. dr. T. Malarskiego p. t. „W 50-lecie skroplenia gazów trwałych przez Wróblewskiego i Olszewskiego”.

Książki nadesłane

Józef Bieniasz: „Edukacja Józia Barączka”. Lwów, 1933. Nakł. Księgarni T. S. L.
Feliks Miynarski: „Kredyt i pokój Droga wyjścia z kryzysu”. Warszawa 1933. Nakł. Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Maksymilian Józef Ziomek: „Czytelnictwo powieści w Polsce w świetle cyfr”. Kraków 1933. Wydawn. Tow. Ekonomicznego w Krakowie t. 62.

Tadeusz Bielecki: „Zatarg polsko-żydowski z r. 1815”. Warszawa 1933. Nakł. „Myśli Narodowej”.

Witold Sworakowski: „Skorowidz rzeczowy „Spraw Narodowościowych” za okres 1927/1931”. Warszawa 1933. Nakł. Instytutu Badań Spraw Narodowościowych.

DALEKA PLACÓWKA KULTURY NARODOWEJ

Skąd wziął się teatr stanisławowski? — Przygody jego wuja — Energia kresowych Polaków — Dramat, opera i konserwatorium — Dyrektor z Ameryki — Z pięknym repertoarem — Jak się to utrzymuje? — Bezinteresowna praca — Muzykowanie, to podstawa muzyczności.

L w ó w, 16 maja.

O teatrze stanisławowskim nietylko tutaj wiemy ale znamy o nim legendy. Przynajmniej ja taką zapamiętałem, bo jeden z moich wujów, teatroman zapalony, wykradł się był z domu — dobrych lat chyba czterdzieści odtał minęło — aby koniecznie uczestniczyć w inauguracyjnym przedstawieniu tego teatru, który zorganizował był znakomity aktor lwowski, ulubieniec młodzieży, Lucjan Kwieciński. W tym celu wuj „poszedł poza szkołę” jak się tutaj mawia, czyli „na wagar” jak mawiają w Warszawie, pojechał towarowym pociągiem do Stanisławowa „na gapę”, bo na osobowy nie miał pieniędzy, zgłosił się śmiało u Kwiecińskiego, dostał bilet, nie przyjął ofiarowanych mu ze wzruszeniem paru guldenów na powrót, dwadzieścia ośm godzin nie miał nic w ustach i omal go nie wyrzucili z gimnazjum. A był już w ósmej klasie! Ale dopiął swego.

Poza temi familijnymi wspomnieniami mam inne, poprostu teatralne, mianowicie wyszło ze Stanisławowa kilku wybornych aktorów, jak chociażby Wostrowski i Mielewski. Nie długo zresztą działał tam Kwieciński. Od przedwczesnego zgonu dzieliło go ledwie parę lat. Potem teatr stanisławowski różne przechodził koleje i nieraz miewało z nim kłopoty Towarzystwo chóralno-dramatyczne, które go utrzymuje. Bo instytucja ta jest prywatna, Wyrosła z łona społeczeństwa polskiego, żyje własnym przemysłem i stanowi jeden z najpiękniejszych przykładów energii, z jaką polskość kresowa wzięła się swego czasu do utrzymania i rozszerzenia kultury narodowej. Teatr imienia Moniuszki nietylko posiada własny gmach i salę teatralną na 600 osób, ale ma też własne konserwatorium muzyczne, utrzymuje teatr dramatyczny, którym kieruje obecnie p. Kazimierz Vorbrodt, dawny współpracownik Reduty, oraz teatr śpiewny, na którego czele stoi teraz dyr. Tadeusz Jarecki, niemałego rozgłosu muzyk-kompozytor, syn Henryka Jareckiego, długoletniego kanelmistrza opery lwowskiej w teatrze Skarbkowskim. Dyr. Tadeusz Jarecki przybył do Stanisławowa z... Ameryki, gdzie dłuższy czas z wielkim powodzeniem działał. Pociągając go ojczyzna — i teraz kieruje stanisławowskim konserwatorium, oraz operą, o której warto słów parę powiedzieć.

Wprzód jednak załatwmy się z teatrem dramatycznym, Kwieciński nie byłby niezadowolony ze swoich obecnych spadkobierców. W repertoarze znalazło się w tym sezonie „Wesele”, „Sułkowski”, „Dziady”, „Pan Jowialski” oraz „Balladyna”. Widzimy, że ambicje repertoarowe są poważne i godne uznania. Gród kresowy reprezentuje godnie wielką literaturę dramatyczną, nie zaniedbując oczywiście i lżejszej strawy, która od czasu do czasu musi przenleść utwory najcięższego kalibru. Więc poławiają się „Grube ryby”, z francuskiej fars „Pan naczelnik, to ja”, z polskich ludowych „Krowoderskie zuchy”, z „dzieciennych”, Jerzmanowskiej „Bajki”.

Wróćmy do opery. Jakim sposobem można ją utrzymać w niedużem mieście wojewódzkim, gdzie rezerwoar publiczności nie może być wielki? Otóż przedwzrostkiem odważa koszt solistów (z wyjątkiem specjalnie zaangażowanych na gościnne występy), gdyż w personelu znajdują się szereg sił miejscowych, kształconych w Konserwatorium im Moniuszki na koszt towarzystwa. Taksamo chór, liczący 50 śpiewaków-amatorów nie jest płatny, lecz śpiewa honorowo, dzięki czemu można mieć wielką ilość prób bez oglądania się na koszt. Niema też stałych gaź dla orkiestry. Liczy ona 44 muzyków, więc jest ciałem poważnym co do liczby a także co do poziomu, ale pobiera zapłatę tylko za próby i za przedstawienia. Przy takiej gospodarczo operze pa zanałe i bezinteresowności wykształconych amatorów można wkładać sporo w nowe dekoracje i kostiumy na co też obok strony muzycznej ma się rozumieć, kładzie dyrekcja silny akcent.

Ambicje kierownictwa idą mianowicie w tym kierunku aby scenę stanisławowską była w pewnej mierze

eksperymentalną. Co do repertoaru, stara się dyrekcja o stworzenie repertoaru polskiego i pobratymczo-słowiańskiego, odsuwając włoski i ciężki niemiecki. Powtórę przywiązuje dużą wagę do inscenizacji, dekoracji, kostiumów itd. Pracuje nad tem w obecnym sezonie młody artysta-malarz p. Mieczysław Sulima, który projektuje nader oryginalną i ciekawą oprawę sceniczną zarówno dla oper, jak dla ważniejszych dzieł dramatu. Reżyserem opery jest długoletni pracownik teatrów petersburskich p. Teodor Sokolowski, batutę dzierzy, ma się rozumieć, dyr. Tadeusz Jarecki.

Jak najstarsze wypracowanie całości jest główną troską. Każda premiera przygotowuje się około dwóch miesięcy. Tak też wystawiono „Eugenjusza Oniegina” i Żeleńskiego „Stary baśń”, zyskując ogromny sukces artystyczny. Dokoła „Starej Baśni” oplotła się nawet dyskusja w miejscowej prasie, wywołana rzuceniem przez jednego ze sprawozdawców twierdzeniem jakoby Żeleńskiego należało zaliczać do epigonów Wagnera. Wszedł w tę debatę sam dyr. Jarecki, rzucając cały szereg bardzo interesujących uwag, z których wynika, że Żeleński, jego zdaniem, nie pozostaje w żadnej od Wagnera zawisłości, a przeciwnie, idzie w harmonię raczej po linii Chopina chętnie obracając się nadto w starych tonacjach oraz nadsłuchując pieśni ludowej.

Łatwo zrozumieć, że przedstawienia, z którymi łączą się dyskusje o takim poziomie, są czynnikiem kultury narodowej w zakresie muzyki i przynoszą wielki pożytek. Zresztą na tem się nie kończy działalność muzyczna teatru i Konserwatorium, gdyż odbywają się liczne koncerty kameralne, solistyczne, oraz wieczory muzyki symfonicznej. Cały ten ruch, aczkolwiek kierowany ręką najzupełniej i pięknie fachową, wspiera się, jak widzimy, o amatorstwo, czyli jest kulturalnie płodnym w całym znaczeniu słowa. Dawno doszliśmy do tego, że nie konsumcja, ale produkcja muzyki, tzn. muzykowanie, decyduje o poziomie kultury muzycznej w społeczeństwie. Jest ono tem muzykalniejsze, im więcej ludzi gra i śpiewa. Muzykalność nie stworzy samo zapijanie się muzyką przez radio, czy przez gramofon, czy chociażby przez koncerty i opery. Trzeba samemu przyłożyć ręki, trzeba muzykować. A szczytem takiej kultury jest dyletantyzm, który różni się od zawodowego uprawiania muzyki tylko tem, że nie służy do zarobkowania, natomiast w technice i w duchowym ujęciu sztuki wspiera się o prawdziwe, głębokie wykształcenie.

L. K.

Pisma nadesłane

„Przegląd Oświatowy”, Nr 1. Treść: „S. p. Stefanja Kapucińska”. — Ks. A. Ludwiczak: „Wielki pedagog duński XIX wieku”. — XXIII Sejmik Oświatowy T. C. L. — Dr. L. Bochenek: „W 142-letnią rocznicę Konstytucji 3 Maja”. — Przed uroczystościami 3 Maja. — Notatki. Recenzje — Z ruchu oświatowego T. C. L. — Dodatek: „Ocena Książek”, poradnik dla bibliotek. — Adres Red. Poznań, ul. św. Marcina 37.

„Przyjaciel Szkoły”, Nr 9. Treść: St. Czarnecka: „Charakter”. — Dr. F. Kulański: „Kształcenie uczuć estetycznych”. — J. Czarnecki: „Kultura i jej stosunek do wychowania w ujęciu Hessena i własnym”. — J. Szpunar: „Czy istotnie straszak?” — Dr. St. Frycz: „Teksty beletryzyczne do pedagogii, dydaktyki i pedagogiki”. (Tekst: z Placówki). — S. Sotnicki: „Siedmioklasowa szkoła powszechna w Gnaszynie”. — St. Nowaczyk: „Nauczanie czytania bez elementarza”. — J. Żugaj: „Obraz codziennej pracy w oddz. I według zasad nauczania syntetycznego”. — Dr. A. Kłesk: „Czy kto dba o zdrowie nauczycieli?” — Uwagi dyskusyjne: — Nowe książki. — Wycinki. — Przegląd czasopism. — Nowości wydawnicze. — Adres Red. Poznań, ul. Wielka 18.

„Ogródek Działkowy”, Nr 2. Marzec — kwiecień. A. Zaleski — Mieszkanie dla bezrobotnych. W. Janicki — Zastosowanie sztucznych nawozów. A. Brożek — Kompostownik — skrzytnia. F. — Błogosławieństwo ziemi K. Deryng — Automat na paszę suchą. W. L. — Wiadomości związkowe — Przypomnienia na czas wiosenny. — Pytania i odpowiedzi. — Nadesłane — czasopisma. — Rysunki. — Ogłoszenia — Redakcja: ul. Skryta 14, m. 4.

Poszukiwanie za zatopionym złotem

Prasa holenderska donosi z Amsterdamu, że zostaną wkrótce podjęte prace celowe wydobywania z głębin morskich ładunku złota fregaty angielskiej „Lutine”, zatopionej w 1799 r. podczas podróży z Londynu do Hamburga. „Lutine” wiozła na swym pokładzie trzy miliony funtów sterlingów, przeznaczonych na zasilenie funduszu państw europejskich w walce przeciw Napoleonowi. Wskutek szalejącej burzy statek zatonął w pobliżu wybrzeży wraz z całą załogą, złożoną z 273 ludzi. Uratował się jedynie młody marynarz, który płynął do brzegów — lecz wkrótce po oznajmieniu katastrofy również umarł z wycieńczenia.

W ciągu 130 lat niejednokrotnie już usiłowano wydobyć zatopiony skarb. Dotychczas jednak uratowano jedynie około 200 tys. funtów oraz dzwon okrętowy, znajdujący się obecnie w wielkiej sali Lloydów — wielkiej giełdy ubezpieczeń morskich w Londynie. Dzwon ten bije na alarm w wypadkach wielkich wydarzeń — przeważnie by oznajmić agentom ubezpieczeniowym o większych katastrofach okrętowych.

Fregata „Lutine” spoczywa na głębokości 200 mtr. na pokładach piasku, w pobliżu ujścia Zuidersee. Kilkakrotnie w ostatnich latach, towarzystwa wyspecjalizowane w pracach ratowniczych usiłowaly — bez większego powodzenia — odebrać morzu skarb fregaty. Prace będą obecnie znowu podjęte przy pomocy specjalnego przyrządu pneumatycznego, wynalezionego przez inżyniera holenderskiego, który umożliwia nurkom dostanie się bezpośrednio do wnętrza fregaty i zatrzymania się w miejscu mimo niezwykle silnych prądów podwodnych, jakie bezustannie przesuwają łożyska piaskowe zatoki. S. F.

galerią u szczytu, z której ma się wspaniały widok na miasto i przepiękną okolicę. Wieża zbudowana jest cała z marmuru, podobnie jak stojąca obok katedra. Jest zresztą okolicznością mało znaną, że wieża zbudowana została już z pochyłością, co wynika z faktu, że górne piętra od strony północnej są znacznie wzmocnione. Nie wiadomo tylko, czy budowniczy chciał tu popisać się sztuką architektoniczną, czy też zapóźno zorientował się w naturze terenu i zmuszony był do tych środków zaradczych, by zapobiec zawaleniu się wieży. WIP.

Co siódmy Prażanin ofiarą egzekucji sądowej

Kryzys gospodarczy daje się nieźle we znaki w Czechosłowacji, skoro jak wynika ze statystyki sądowej co siódmy mieszkaniec Praż jest przedmiotem egzekucji sądowej. Pod tym względem przewyższa jeszcze Praż stolica Moraw, Berno, gdzie co trzeci mieszkaniec jest obiektem działań egzekutora sądowego.

Radjo na automobilach wyścigowych

W kołach francuskich automobilistów rozważany jest projekt zainstalowania krótkofalowych aparatów radjoiskrowych na wozach, biorących udział w wyścigach, tak, aby kierowcy wozów mogli pozostać w kontakcie ze stacjami benzynowymi, otrzymywali informacje oraz orientowali się w sytuacji na trasie wyścigów.

Koń wart sto tysięcy dolarów, człowiek tylko 50 tysięcy! Tak przynajmniej oświadczył Buck Jones, nowy gwiazdor cowboyo wy filmów amerykańskich, i ubezpieczył konia swego „Tom Mixa” i siebie na wyżej wspomniane sumy. Zdziwionemu urzędnikowi asekuracji oznajmił prosto: — Tak, panie, ten koń wart conajmniej o sto procent więcej ode mnie!

TEATRY

Bandrowska i Dołżycki w „Cyruliku sewilskim”

Dzisiaj w czwartek 18. bm. Teatr Wielki nieczynny.

Jutro w piątek **ostatnie przedstawienie operowe** bieżącego sezonu, które, jak już donosiliśmy, wypełni nieśmiertelne arcydzieło Rossiniego „Cyrylik sewilski” z gościnnym występem najznakomitszej polskiej śpiewaczki zwanej zagranicą „polskim słowikiem” **Ewy Bandrowskiej** w popisowej partji Rozyny.

Piątkowym „Cyrylikiem sewilskim” dyrygować będzie gościnnie znakomity polski kapelmistrz i kompozytor **Adam Dołżycki**, pierwszy dyrektor opery poznańskiej. Nie należy wątpić, że spektakl ten zgromadzi wszystkich miłośników opery, wypełniając widownię teatru do ostatniego miejsca.

Paolino Uzducan

znany powszechnie w kołach sportowych pod przydomkiem „baskijski drwal”, zdobył ponownie mistrzostwo Europy wszystkich kategorii w pięściarstwie po zwycięstwie w Madrycie nad Belgiem Piotrem Charles.

„Fräulein Doktor” — Ostatnie kilka razy

Niebywałe zainteresowanie wywołała wśród najszerszych warstw publiczności, głośna nowość polska „Fräulein Doktor” grana z olbrzymim powodzeniem w Teatrze Nowym.

„Fräulein Doktor” pomimo ustawicznego powodzenia, schodzi obecnie z repertuaru i będzie odegrana jeszcze tylko kilka razy. Bieżące przedstawienia są więc ostatnią sposobnością ujżenia tej oryginalnej nowości, stanowiącej największą atrakcję sezonu teatralnego.

W poniedziałek Jadwiga Smosarska w Teatrze Nowym

Jadwiga Smosarska, największa „gwiazda” polskiego ekranu, ulubienica publiczności kinowej i teatralnej, oraz Stanisław Daczyński, świetny artysta scen stołecznych, przybywają na szereg występów gościnnych i ukażą się w przemijającej komedji włoskiej „Młodość szumi...” już w poniedziałek 22 bm.

Białe zęby: Chlorodont

nr 9441

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **Afryka**, Livingstone jest osadą w północnej Rodezji nad rzeką Zambezę w Afryce południowej. Livingstonia (dawniej Kondowe) jest osadą na zachodnim wybrzeżu jeziora Njassa w Afryce wschodniej brytyjskiej. Obydwie te miejscowości są odległe od Algieru o kilka tysięcy kilometrów. (K)

— **J. P. 99**. Nowe umowy mogą mieć dowolne warunki, w granicach obowiązujących ustaw, co do odsetek, terminu spłaty i sposobu zabezpieczenia. (K)

— **P. L. Gubański**. Nie możemy oceniać wartości i doniosłości Pańskiego wynalazku. Radzimy zwrócić się do Państw. Urzędu Patentowego (rzecznik dr. Marjan Kryzan, ulica Krasińskiego nr. 9). (K)

— **P. Małecki**. Jeżeli Pan nie posiada polis, to Pan nie uzyska spłaty. To tow. ubezpieczeń już nie ma przedstawicieli w Polsce; o ile wiemy, siedziba tow. jest Berlin. (K)

— **M. B. Włda**. Miałby prawo do części zachowku. (K)

— **P. Zdziański**. W odpowiedzi chodziło o Wyższy Urząd Ubezpieczeń. (K)

— **P. Chwaliszowa**. Radzimy zgłosić się w administracji naszego pisma. (K)

— **P. A. Chwalisz**. Nie było jeszcze. (K)

Tak dla Pani jak i dla Pana KAPELUSZE najnowsze modele oraz:

Bielizna, Trykoty, Pończochy, Rękawiczki, Szale, Krawaty, Laski, Parasole

i dużo innych pięknych rzeczy poleca tanio dz 3 303 04

ŠVENDA i DRNEK nast.
Poznań, Stary Rynek 65 pod zegarem

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Klub sport „Grom”**. Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, 20 bm, o godzinie 19.30 w lokalu p. Ślachciaka przy ul. Szyperskiej 20.

— **Korporacja Młodzieży Pozaszkolnej im. por. Żwirki**. W sobotę, dnia 20 bm, odbędzie się wykład p. prof. Pięty w świetlicy o godz. 20.

— **Związek b. Czwartaków — Koło Poznań** odbywa w sobotę, dnia 20 bm, o godzinie 20 w kasynie podoficerskiej 58 p. p. nadzwyczajne zebranie, na którym zapadną ważne zarządzenia.

— **Związek Sprzedawców Gazet**. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 21 bm, o godz. 17.30 w lokalu p. Beyerowej, plac Bernardyński 2, z bardzo ważnymi komunikatami i referatem.

— **Polsko-Katolickie Tow. Głuchoniemych**. Zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 21 bm, o godz. 16 na sali p. Jarockiej.

— **Tow. sport. Wędkarzy „Warta”**. Nadzwyczajne zebranie odbędzie się dnia 22 bm, o godz. 20 w lokalu zebrań, Wroniecka 13. Równocześnie uprasza się wszystkich członków o udział w pogrzebie członka sp. Stanisława Kurki, który zginął tragiczną śmiercią nad Wartą. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 19 bm, o godz. 16 z kaplicy św. Józefa.

— **„Harmonja”**. W czwartek, 25 bm, o godz. 10 Tow. śpiewa w kaplicy zamkowej. Próba wspólna odbędzie się w piątek, 19 bm, o godz. 19.30 w salce Stow. Techników, św. Marcin 21.

— **Pozn. Tow. Oratoryjne**. Lekcje w poniedziałki i czwartki punktualnie o godzinie 20 w sali P. K. M. Dnia 25 bm. wykonana będzie „Iuseit sol” Gorczyckiego do radja, a w dniu 27 bm. „Z Mazowiecka” Dembińskiego na obchodzie z okazji 100. rocznicy urodzin kompozytora.

— **Stow. Kat. Służby Żeńskiej** pod wezwaniem M. B. Różańcowej donosi członkom i osobom zainteresowanym, że zapowiedziana pielgrzymka do Tulec z powodów od zarządu niezależnych się nie odbędzie. Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę 28 bm, o godz. 17.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 17 bm. zgłoszono: Bolesław Nowakowski, emer. kierownik szkoły, 62 l. Jan Patysia, robotnik rolny, 28 l. Władysław Kędziora, handlowiec, 21 l. Józefa Krakowska, służąca, 75 l. Janina Janowska, z domu Adamkiewiczówna, 23 l. Marjan Góralski, 1 godz. Józef Choryński, blacharz, 29 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: P. S. Hania z gorącą prośbą o wysłuchanie, 10 zł. — N. N. z podziękowaniem za wysłuchaną prośbę 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 110 zł.

Na chleb św. Antoniego: K. S. 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 89,50 złotych.

Na zubożałą inteligencję: Karwowscy ku uczczeniu pamięci i zamiast kwiatów na trumnę sp. J. Daszkiewiczowej 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 20 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Szczególnej uwadze Szanownych Czytelników polecamy załączony do dzisiejszego wydania prospekt znanej fabryki perfum, kosmetyków, mydeł i przetworów chemicznych firmy Henryk Żak w Poznaniu. zg 18 903

PIEGI CERĘ OCZYSZCZA I ODMŁADZA
TYLKO PRAWDZIWA DROGA STENZLA
BENIGNINA
nr 9732

Tapety ogrzewające pokój

Na statku „Duchess of Richmond”, należącym do Canadian Pacific Steamships zastosowano w salonach ogólnych nowy rodzaj tapety z materiału izolacyjnego, poprzez który przebiegają druty. Druty te połączone z siecią elektryczną stacji na statku; przebiegający przez nie prąd nagrzewa tapetę, a gdy ciepło osiągnie pewnej określonej temperatury, następuje automatyczne wyłączenie prądu. Wynalazek ten postanowiono zastosować i na innych statkach tej samej kompanji.

Wieża, która się pochyła

Miasto Piza, stolica włoskiej prowincji Toskana, posiada prócz wspaniałej katedry, znaną na cały świat osobliwość w postaci wieży, która z biegiem czasu pochyliła się na bok, tak iż szczyt jej w stosunku do fundamentów odchylił się od linii pionowej o 4.34 m. Obecnie rząd włoski wyznaczył 4 milj. lir. na wykonanie prac, w celu zapobieżenia dalszemu pochylaniu się wieży. Wzmocnione będą fundamenty, doprowadzi się wodę zaskórną i umocni cały sąsiedni teren.

Już od roku 1817 kapituła katedralna domaga się podparcia sławnej wieży. A kiedy rząd odmówił na te cele funduszy, uważając, że wieża która przez 500 lat stoi pochyła i nadal w tej pozycji stać może, kapituła przy pomocy fachowców obliczyła, że pochyłość wieży wzrasta co rok o 2 mm. Na skutek tego już w roku 1911 poczęto na serio zajmować się tą sprawą, lecz wojna przeszkodziła w podjęciu akcji ratunkowej. Do tego dochodzi jeszcze, że według najświeższych obliczeń od roku 1900 wieża pochyła się już tylko o 1 mm rocznie. Bądź jak bądź dalsze chociażby zupełnie minimalne pochylanie się wieży zagraża jej prędzej czy później katastrofą. Dlatego też obecnie zabrano się energicznie do jej zażegnania.

Budowę wieży rozpoczął w 1147 r. Bonnanus, w r. 1350 wykończył ją Tomasz Pisano. Wieża jest kształtu cylindra, o wysokości 54 metrów i posiada osiem piątr z

Dnia 17 maja 1933 r., zmarł, po krótkich i ciężkich cierpieniach, nasz dobry i nieodżałowany szef i pracodawca, ś. p.

Janusz hr. Czarnecki

Pamięć o Drogiem Zmarłym w sercach naszych nigdy nie wygaśnie. Pogrzeb odbędzie się 20 maja, o godz. 11 przed poł. w Golejewku.

Administracja i Pracobiorcy.

Golejewko, Chojno, Wilkowo Polskie i Cykowo. dg 3505

W poniedziałek, dnia 15 maja, zasnęta w Bogu, ś. p.

Stanisława Likowska

sodaliska

prezydentka Sodalicji Pań w Gnieźnie, członek zarządu Związku Sodalicyj Marj. Archid. Gnieźnieńskiej i Poznańskiej.

O modlitwę za duszę Zmarłej, która Marji do zgonu wiernie służyła, proszą członków wszystkich Sodalicyj Pg 10 689-20,60

Zarząd Związku Sodalicyj Marjańskich Archid. Gnieźn. i Pozn.

Dnia 11 maja 1933 r. zmarł tragiczną śmiercią, mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, s p.

Stanisław Kurka

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 19. bm. o godz 4 po poł. z Zakładu św. Józefa, na cmentarz farny.

W ciężkim smutku pograżona żona z dziećmi.

zg 18 901

z żoną z dziećmi.

s. p.

Bolesława Białkowska

opatrzona św. Sakramentami, zmarła w Łabiszynie n/Notecia dnia 13 maja 1933 r., przeżywszy lat 75 i tamże pochowana została. Wszystkim, którzy okazali mi tyle pomocy i serdecznego współczucia po śmierci s. p. Ciotki mej, a przedewszystkiem: Ks. Kanonikowi Kłowski, S. S. Elżbietankom z Matką Przełożoną na czele, Chórowi młodziemu pod dyktando pana Garbo, p. Jadwidze Woźniakównie i wreszcie b. uczennicom Zmarłej i Obywatelom Łabiszyna, składa wyrazy wdzięczności i podziękowania.

Siostrzenica.

Idealnym miejscem spotkania

gości pozamiejscowych i tutejszego grodu, była i będzie zawsze

Restauracja „Pod Strzechą“

Poznań, Plac Wolności 7, telefon 31-28.

Znana także z podaży potraw ciepłych, jak i zakąsek, oraz napoi pierwszorzędnej jakości przy przestrzeganiu najsolidniejszych cen. — Zarząd firmy pod nowym kierownictwem dołoży wszelkich starań, by sprostać wszelkim wymagom Wielce Szanownej Klienteli.

Pg 10 679-20,61

Piegi, żółte plamy, opaleniznę usuwa pod gwarancją „AXELA“-KREM

Ceny obecnie znacznie niższe i tak: mały słoik kosztuje 1,— zł, 1/2 słoik 2,— zł, 1/4 słoik 3,50 zł. Mydło „Axela“ 1 kaw. 1,— zł, 3 kaw. 2,70 zł.

J. GADEBUSCH, Poznań, ul. Nowa 7.

Letnisko w Chodzieży

Bursa gimnazjalna tania do wynajęcia na letnisko od 15. 6. do 15. 8. — 4 duże, 2 małe pokoje. Do dyspozycji: kuchnia, 14 łóżek żelaznych, elektryka, gaz, wodociąg, W. C. — Nadaje się dla Stowarzyszenia albo 2 rodzin spokrewnionych lub zaprzyjaźnionych. — Do lasu i placu tenisowego 1 minuta, do dworca 8 minut, 3 pary pociągów do Poznania, 1 1/2 godz. jazdy. Zgłoszenia skierować p. a. Ks. Proboszcz L. Kurpisz, Chodzież Wlkp.

dg 3507

Swiece do pierwszej Komunii św.

poleca po znanych niskich cenach w wielkim wyborze

Centralna Drogeria J. CZEPczyński

Poznań, Skład detaliczny: Siary Rynek nr. 8. Tel. 33-24, 33-15, 31-15 i 33-53. Tel. zbior. 45-45

Oddział: Drogeria Universum ul. Fr. Ratajczaka nr. 38. Telefon 27 49

Pg 106 86-20,64

FABRYKĘ MASZYN i ODLEWNIĘ

wydierżawimy lub sprzedamy

na dogodnych warunkach ewentl. oddamy portfel akcji. Blisze informacje: Poznań, Szkolna 9 m. 10 w godz. 4—5, lub na miejscu Lwówek — fabryka.

zg 18 899

Rolnik dyplomowany

rutynowany, kawaler, Wielkopolańczyk, z 15-letnią praktyką w najlepszych majątkach Pomorza i Poznańskiego. Zna wzorową uprawę ziemi, umiejętnie stosowanie nawozów sztucznych, drenarstwo, leczenie inwentarzy żywych, dobry organizator robocizny, nawskroś energiczny, przyjmie z dniem 1. 7. br. odpowiednio stanowisko. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zg 18 900.

Dzielnego technika mleczarskiego

jako kierownika sprzedaży maszyn i urządzeń mleczarskich

poszukuje od zaraz

pierwszorzędna firma zagraniczna. Wymagane odpowiednie przygotowanie handlowe, umiejętność samodzielnego projektowania i kalkulacji fachowej, znajomość języka niemieckiego. Reflektuje się tylko na pierwszorzędną siłę. Wyczerpujące zgłoszenia pod zg 18 902 do Kurjera Poznańskiego.

Deski stolarskie

6/4" sosnowe, trzyletnie, mam jeszcze na sprzedaż.

Fr. Polaszek
Tartak parowy
Gostyń (Wlkp.)
nr 9801

ZWRACAĆ UWAGĘ NA NOWE OPAKOWANIE

ng 9 828

Kolegium Kujawskie Księży Salezjanów w Aleksandrowie Kuj.

Z pełnymi prawami gimnazjów państwowych — Kategoria A. Zakład naukowo-wychowawczy gimnazjum typu humanistycznego oraz internat dla 200 chłopców, nowoczesnie urządzone. Okolica zdrowa. Przymuje zgłoszenia na rok szkolny 1933/34. Szczegółowych informacji udziela: Dyrekcja Kolegium. Telefon 27. Na odpowiedź załączyć znaczek zg 18898

Na Gieldzie Zbożowej i Towarowej w Poznaniu jest do objęcia stanowisko

maklera przysięgłego

którym zostać może tylko obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, mający co najmniej lat 30, a który był samodzielnym kupcem lub też posiada dostateczną praktykę w zakresie bankowości, handlu, przemysłu lub rolnictwa a ponadto złożył przed komisją giełdową z dodatnim wynikiem egzamin dla maklerów przysięgłych, przewidziany w § 5 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 marca 1927 r. o obowiązkach maklerów przysięgłych Dz. U. 1927 r. poz. 292. Podanie należy złożyć z dołączeniem dowodów, stwierdzających powyższe kwalifikacje, najpóźniej do 17 czerwca 1933 r. do rąk Dyrektora Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu, Podgórna 10.

dg 3509

Roczne Walne Zebranie

BRACTWA KURKOWEGO W POZNANIU, ZAŁ. 1253 r. odbędzie się w poniedziałek, dnia 22 maja 1933 r. o godz. 4 popołudniu na sali brackiej w Szelagu.

Porządek obrad doręczony zostanie członkom Bractwa okólnikiem. O ile o godz. 4 nie zbierze się dostateczna ilość członków, natenczas odbędzie się o godz. 4.30 drugie zebranie Walne, które jest prawomocne bez względu na liczbę obecnych członków.

Pg 10 685-20,58

Za Zarząd:

(—) P. Michałowicz, (—) St. Libera, (—) W. Rychlewski, prezes, skarbnik, sekretarz.

Zarząd Spółki Akcyjnej

HARTWIG KANTOROWICZ NAST. w Poznaniu zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że dnia 31 maja 1933 r. o godz. 12 w biurze Zarządu, Poznań, ul. Grochowe Łaki 6 odbędzie się ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW.

Porządek obrad: 1) Sprawozdanie Zarządu, przedłożenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1932. 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji. 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej. 4) Uchwala, dotycząca pokrycia wykazanej straty, przez odpisanie z funduszu rezerwowego. 5) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących. 6) Zmiana §§ 4, 5 oraz 7 statutu celem uzgodnienia z ustawą o spółkach akcyjnych. PP. Akcjonariusze mogą zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny w biurze Zarządu najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Pg 10 428-18,69

Licytacja masy upadłościowej

W sobotę, dnia 20 maja br., o godz. 12 w południe, przy ulicy Górna Wilda nr. 134 a, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

10 wozów 4-calowych (kastowych), 6 wozów długich sprężynowych, 2 rolwagi.

Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem. Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.

T. Bartkowiak,

kom. Sądu Grodzkiego Rew. XV. Poznań, Wały Jagiełły 3.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykiwał: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobnе ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Młyn parowy

dobrze prosperujący sprzedam. — Jednorazowy przemiał certyf. 150 cetr na dobe, z obszernymi zgłodowaniami za 75 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zg 25 736

Samochód Fiat 503

drzwi otwarte 501 i, Marbis w dobrym stanie, korzystnie do sprzedania. Wojciechowski ul. Stawna 13, telefon 28-06, zg 24 346

Restaurację - kawiarnię

salka mieszkanie koncesja sprzedam powodu wyjazdu. Oferty Kurjer Poznański Jg 25 765

Radio - Ładownia

Poznań św. Marcin 15 tel 13-33 Ceny ładowania znacznie niższe! 12 Ar zł 0.50 24 Ar. zł 0.80. dg 3 460

Teren budowlany

dwudziestosiem mórg koniec Dąbrowskiego sprzedam za 18 000 złotych. Krzesiński, Piękary 3 sort. 315

Meble

najtaniej A. Baranowski Poznań Podgórna 13. Pg 10 168-18.10

Rowery

pierwszorzędnych marek od zł 180 odpowiedzialnym finansowo również ratami. — Rymkiewicz, Wielkie Garbary 9. dg 3 874

Motory

elektryczne, dynamomaszyny najtańsze źródło zakupu. „Elektro“ Strona 25. dg 97 129

Emalia podłogowa

kilogram 2.35. Jaroszyk, Chwałiszewo 24. zdg 25 481

Meble

rajtaniej u Bakosia ul. Wenecjańska 1 Most Chwałiszewski przy krzyżu. zdg 21 273

Masło jajka

masło w beczkach i blokach, jajka skrzynie po 12 i 24 miesięcznie codziennie świeże, poleca Marłowska, Jasna 15, telefon 68-95. zdg 26 221

Sypialnie

stylowe solidne, najtaniej Stojalnia, Kwiatowa 6. zdg 25 781

Odciski sprawiają niezdolność

wyleczysz je znakomitym środkiem apt. L. Sikorskiego „Cornoplast“. Zadać w aptekach i drogeriach wyraźnie „Cornoplast“. Pg 9475-12.38

Komplet podszewek

do ubrań od zł 10 Andrzejewski, Szkolna 13. Pg 9 24/16.9

Parcele

idealnie położone za Brama Warszawską bezpośrednio przy osiedlach „Dom Własny“ „Pracawodociąg“ kanalizacja bardzo tanio! Małeck Droga Debriska 1. Telefon 11 90. Pg 10 207

Mikroskop

Zeiss'a okazjynie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zg 25 204

Drogerje

centrum tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zg 26 143

Welnę owca
do korder oraz wate poleca Hurtownia św. Marcin 56, pierwsze piętro. zdg 26 217

Skład
św. Marcin wolny. Jaroszyk, Chwałszewo 24. zdg 26 144

Parcelę
700 m przy Solaczu tanio, Romana Szaymańskiego 2, mieszkanie 5, zdg 26 179

Wózek
sportowy sprzedam. Poczтовая 31, m. 8. zdg 26 193

Parcelę
10 blisko Cytadeli w całości lub częściowo sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 197

Parcelę
przy Drodze Warszawskiej 1 000 mtr. kw. sprzedam zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 136

Piec kąpielowy
węglowy. Kanałowa 17, mieszczk. 17 zdg 26 254

Chevrolet
ciężarowy 6 cyl. dobry z 1500. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 250

Sprzedam
folwark 700 mórg pszennej, wysoka kultura blisko Poznania 250 tysięcy złotych. Agencji wykłuzeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 247

Lustro
maszynę sprzedam. Św. Marcin 33, m. 9 zdg 26 244

Wózek dziecięcy
sprzedam. Półwiejska 18, m. 11, zdg 26 241

Skład
cukierników zaprowadzony okazynie sprzedam. Ul. Wielka 25, zdg 26 233

Patent
tanio sprzedam lub poszukuje wynalazki na najnowszą maszynę do prania. — Zgłoszenia Kramarska 15, m. 3, godz. 5-7. zdg 26 231

Gablotka
regaly, piec do gotowania sprzedam Adres Kurjer Poznański zdg 26 277

Żerandol
nowoczesny sprzedam. Stary Rynek 48, m. 3. zdg 26 281

Sprzedam
41 mórg duży ogród owocowy, zabudowanie obszerne pierwszej klasy inwentaryz. cena 21 000 — wpłaty 16 000 Odpowiedź znać M. Agacińska Kobylnicki poczta Tarnowo Podgórne pow. Poznań. zdg 26 258

Skład papieru
z powodu choroby sprzedam bardzo tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 26 271

Piekarnię
zaprowadzona, urządzeniem zoda gospodarza, odstąpi wdowi. Półwiejska. Rynek 3. ng 9 821

Krowy
wysokocielne i wycielone. rasy czarno białej, nizinnej sprzedamy. Posiadamy 120 krow, z których sprzedamy 40 a kupujący może wybrać z całej partii 120 sztuk te sztuki, które mu najwięcej odpowiadają. — Mniejszość Edwardowo. zdg 26 282

Ford
limuzyna 4-osobowa która przejechała dopiero 18 tys km. bardzo dobrze utrzymana. rocznik 1929, sprzedam Edwardowo. zdg 26 283

Fordson
traktor do mleczki, orki i do pozyciu dobrze utrzymany, gotowy do użycia. sprzedam Edwardowo zdg 26 284

Waga
do ważenia bydła świeżo kompletnie wypracowana w drzewie i żelazie świeżo odmalowana i worcowana. sprzedam Edwardowo. zdg 26 285

Powózki
(dokład) samopojazd dwukołowy na gumach i kulkowych łożyskach mahoniowy oraz taki sam czterokołowy na gumach i kulkowych łożyskach na cztery osoby bardzo elegancko utrzymane jak nowe. sprzedam Maj. Edwardowo. p. Poznań 3. telefon 62-47. zdg 26 286

Dom
dwumieszkańowy sprzedam tanio Lasek Stawna 2. zdg 26 37

Lokomobila
"Wolf" 125 P. S. dobrze utrzymana natychmiast do sprzedania. Warmbr. Chodzież zdg 26 364

Motory
elektryczne. prąd stały zmienny do 25 KM sprzedam okazynie "Franpol" Działyskich 3. zdg 26 363

Klubowy
garnitur tanio. Wrocławska 18, mieszkanie 2. zdg 26 362

Domek
drewniany w ogrodzie 2 ubikacje 300 zł na sprzedaż Owczarszak Al Reymonta działka 4. zdg 25 999/26 000

Zakład fryzjerski
z mieszkaniem na sprzedaż. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 319/20/21

Resztkę
najszerszych łosów poleca Kolektura Radomskiego. Aleje Marcinkowskiego 14. Ciągnięcie 18-23 maja zdg 25 644/5

Wilka
dwuletniego sprzedam. Strzelecka 33, m. 11. zdg 26 270

Wyplacam
gotówka codziennie losy u mnie wygrane. Kilka cwiartek można jeszcze nabyć Kędziorka najstarsza kolektura w Poznaniu. Siero-cza 5/6. zdg 26 117/8

Zanki drzwiowe
zakryte okazynie sprzedam firma Kawecki. Gasiorowskiego 6. Pz 10 675 76 20 52/53

Pianino
tanio Woźna 10, podwórce, prawo. IV. zdg 26 325

Sprzedam
skład kolonijalny mieszkaniem. Śródmieście Oferty Kurjer Poznański zdg 26 322

Mundur
Strzelców Kurkowych tanio sprzedam. Działyskich 1, wysoki parter. zdg 26 312

Radjo
detektor sprzedam tanio. Wrocławska 9, m. 5 zdg 26 305

Ubranie
nowe, modne, średnia figurę — okazynie. Strzelecka 26 — 6. zdg 26 301

Skład
kolonijalny, magiel, śliczne mieszkanie ruchliwa ulica. tanio. Focha 39, mieszkanie 17. zdg 26 293

Okazja
Dobrze zaprowadzona wytwórnie sprzedam, gotówka 3 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 290

Rzeźnicza
szprica cylindrowa tanio. Czesława 11a, mieszkanie 6. rg 6951

Motor
prąd zmienny 1 1/2 K. M. sprzedam Warsztat Kraszewskiego 1. zdg 26 405

Jadalnia
używana 280. Stolarska Bukowska 9 zdg 26 400

Sypialnia
biała, salonik wiedeński, maszynowa szycia okazynie. Przemysłowa 34, m. 6. zdg 26 398

Limuzyna
"Chevrolet" 6 cyl. bardzo dobra tanio na sprzedaż. Krasieńskiego 3, m. 5. zdg 26 396

Powielacz
marki Gestetner nr. 6, w bardzo dobrym stanie odda za bezcen. Poznański Dom Komisyjny, Dominikańska 3. Telefon 24-42 Pz 10 683 20 54

Chmiel
kilkadziesiąt ctr. r. 30, 31 odda Lusówko p. Tarnowo Podgórne, powiat Poznański Pz 10 680 55, 4

Motocykl
Indian z przyczepką 9 ccm. bardzo dobrym stanie, 1750 — Poznański Dom Komisyjny, Dominikańska 3 Pz 10 681 20 55

Wypożyczalnia książek
Czytelnia w dobrym stanie tanio do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 359

Wózek
dziecięcy biały tanio. Kolejowa 37, m. 11. zdg 26 350

Drogerja
na G. Śląsku 15 lat istniejąca do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 346

Kto
kniż ubiezenie górne dolne? — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 389

Szklanki szlifowane
Kieliszki szlifowane
Najlepsza Porcelana
najtaniej tylko wprost Wroniecka 24 podwórce. Hurtownia Porcelany. zdg 26 444

Harcerski
namiot okazynie Oferty Kurjer Poznański zdg 26 436

Parcelę
2 x 1 100 po 5 zł mtr. Dąbrowskiego. Maciejewski Dąbrowskiego, 88 telefon 62-66. zdg 26 437

Fryzjerstwo
300 złotych Adres Kurjer Poznański zdg 26 422

Lisy
srebrne 420 różne. Wierzbiciec 13 — 3. zdg 26 423

Fortepian
metalowa płyta za bezcen sprzedam. Patrona Jaakowskiego 19, III. wejście m. 31 zdg 26 424

75
mórg ziemia buraczana (Miłostaw) wpłaty 8 000 sprzedam. Tomczak, Poznań Garncarska 5, kawiarnia zdg 26 420

Odbiornik
radiowy Philipsa na prąd stały 220 Volt tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 3508

Zakład
fryzjerski centrum tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 416

Skład
kolonijalny mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 26 414

Ślicznie
położona parcela przy Ogródku Botanicznym 1 210 m kw szybko reflektującym tanio za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 450 -

Srebro
złoto porcelana kryształ. dywany meble kupuje "Lamus" Strzelecka 1. Pz 10 647-54 484

Teren fabryczny
zabudowany lub nie o powierzchni ca. 1.500 m. kw. celem kupna lub dzierżawy poszukuje się. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 24 881

Wózek
dziecięcy kupie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 202

Maszynę do pisania
dobra, niedroga kupie za gotówkę Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 26 206

Wózek
reczny na resorach kupimy Oferty Kurjer Poznański zdg 26 150

Powóz
kryty oszkolony, landau kupie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 147

Parcelę
Urbanowo Solacz. Jezyce Łazarz względnie w Górczynie do ca. 2 000 m2 przy ulicy kupie za gotówkę. Oferty z ceną położeniem Kurjer Poznański zdg 26 175

Kupię
kase National. Pieczyński Stary Rynek 44. zdg 26 155/7

Kupię
mniejszą kasę ogniową. Pieczyński, St. Rynek 44. zdg 26 156

Dom
wille w Poznaniu, wprost od gospodarza kupie. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 26 169

Kupię dywan
w lepszym gatunku ca. 3x4. dobrze utrzymany. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 168

Parcelę
pod wille. Jezyce Solacz. kupie wprost od właściciela. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 26 229

Kupię
okazynie maszynę nożna Singera w doskonałym stanie Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 273

Wielkopolska Szkoła Tresury
psów. Poznań. Al. Za Cytadelą. kupie psy wilczury doberman, boksy, zarazem tresuje wszelkie rasy na dogodnych warunkach. Gwarancja dobrej tresury. zdg 26 328

Wiatrówek
do strzelania kupie. Kaliber obrotowy. Zgłoszenia telefoniczne 39-09 zdg 26 397

Wózek
do łodzi i maszyn kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 339

Bibliotekę
oszkolona mahoniowa Biedermayer w dobrym stanie kupie okazynie Proszę oferty Kurjer Poznański zdg 26 432

Śmietnik
betonowy kupie. Lodowa 29. II. pbr. zdg 26 433

Regaly
oszkolone gablotki okazynie kupie. cenę. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 428

6 KAMIENICE

Willa
9 ubikacji. 2 morgi ogrodu — wpłaty 10 000. — Bloch. Poznań. Długa 5. zdg 26 810

Wille
2x3 pokoje, kuchnia wszelkimi wygodami sprzedam Gdzie wskazuje Kurjer Poznański zdg 26 357

Poszukuje
kamienie wpłaty 25, 40, 60 tys. dla dobrych reflektantów. Świeższe oferty Kurjer Poznański zdg 26 431

Kamienicę
śródmieściu narożnikowa komfortowo sprzedam 97 000, wpłaty 60 tys. dochód 10 000. Maciejewski. Dąbrowskiego 88, telefon 62-66. zdg 26 438

7 PIENIĄDZ

12 tysięcy zł
na I hipotekę na kamienicę w centrum Poznania poszukuje. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 25 842

100
pożyczki pod zastaw pięknych kryształów na 3 mies. 1 1/2% Oferty Kurjer Poznański zdg 26 256

20 000—30 000
na I hipotekę poszukuje. Zgłoszenia Znin. skrzynka 6. ng 9776

8 DO WYNAJĘCIA

Zaraz
do wynajęcia 2 pokoje i kuchnia od gospodarza. Główna. Smolna 12 b. zdg 25 516

3 pokoje
ładne słoneczne balkonami łazienka od zaraz wprost od gospodarza. Bydgoska 2, III Nowak. zdg 25 420

3
pokoje przynależności słoneczne, 4 pbr Łazarz do wynajęcia. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 068

5 pokoi
I. piętro, blisko Rynku od 1. 6. do wynajęcia. Tylko bardzo poważnemu reflektantowi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 199

4 pokoje
i kuchnia wprost od gospodarza, bez odstępnego za czynsz, za posadę dla syna z średnim wykształceniem w kupiectwie urzędzie lub biurze. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 410

Wynajmę
trzy-pokojowe przynależnościom przy Ubezpieczalni Krajowej. — Oferty Kurjer' Pozn. zdg 26 272

Pokój
kuchnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 257

2 pokoje
kuchnia, łazienka, pokój dla służącej. Marsz. Focha 131 gospodarz. zdg 26 262

5
pokoi dużych, frontowych, mieszkanie nowożytnie. Brama Władka. próżne, 175. zł rok zgóry, pospiech konieczny — Poznań, skrzynka pocztowa 319. zdg 26 324

5 pokojowe
komfortowe mieszkanie na III piętrze przy ulicy Pocztovej wprost od gospodarza do wynajęcia. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 26 289

4
pokoje. Ul. Kochanowskiego 17. zdg 26 408

Czteropokojowe
komfortowe Jezyce, dzierżawa zgóry. Informacje Sołtyśiak, ul. Prusa 18. zdg 26 401

Puszczykówo
2 pokoje kuchnia dla urzędnika na stałe. Inform. Gasiorowskich 11, m. 6. zdg 26 347

4
pokoje kuchnia słoneczne oddam zwrot kosztów. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 425

2 pokoje
i kuchnia, z wygodami blisko dworca przy przystanku autobusowym. Staroleka. Bystra 8 a. zdg 26 427

6, 5, 4, 3 i 2
pokojowe mieszkania wskazuje "Domus" plac Wolności 14 a. Informacje bezpłatne. zdg 25 795

Dwa
puste inteligentnym. Adres Kurjer Poznański zdg 26 201

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
1 lub 2 pokojowe z kuchnią od gospodarza poszukuję młodsze, spokojne małżeństwo. Punktualny płatnik. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 23 052.

Szukam mieszkania
jedno lub dwupokojowe w śródmieściu, możliwie wprost od gospodarza. Łaskawe oferty Kurjer Pozn zdg 25 912

Za
wskazanie wolnego mieszkania 2-3 pokoi zaplać 30 zł. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdg 25 969

Mieszkań
różnej wielkości każdej dzielnicy dla poważnych reflektantów poszukuje "Domus" Plac Wolności 14 a. telefon 53-17. zdg 25 794

Małżeństwo
szuka mieszkania wprost gospodarza pokoju kuchni lub 2. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 219

Poszukuje
pokoju i kuchni słonecznych na Łazarz plac rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 155

Urzędnik
na stałej posadzie poszukuje mieszkanie 2 pokojowe z kuchnią. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 26 177

Małżeństwo
poszukuje pokoju kuchni Jezyce czynsz rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 181

Jedno
dwupokojowe z kuchnią czynsz zgóry. Jezyce — Łazarz Oferty Kurjer Poznański zdg 26 183

Pokoju
dwóch. kuchnia poszukuje urzędnik wprost od gospodarza od 1. 7. 33. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 226

Szukam
mieszkania jednopokojowego lub z kuchnią 20-30. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 261

2
3 lub 4 pokojowe na zakład kosmetyczny, śródmieściu parter lub I pbr. Podanie warunków dzierżawy Kurjer Poznański zdg 26 333

3—5 pokoi
śródmieście, nancyjeiel-emeryt. nie wyżej II piętra. Czynsz zgóry. Koperska 4 b. m. 10. zdg 26 298

Poszukuje
pokoju kuchnia od gospodarza. place zgóry 150. dzielnica obrotowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 507

4—5
pokoi centrum do II piętra poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 395

Poszukuje
4 pokojowego mieszkania z wygodami w okolicy W. S. H. lub Wierzbiciec od 1 lipca wprost od gospodarza Oferty Kurjer Poznański zdg 26 352

Portjerstwo
obejmie rzemieślnik, wszelkie reparacje uskutecznia. bezpłatnie małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 443

Dwupokojowego
Łazarz zaraz. Oferty Kurjer Poznański rg 6952

11 POKOJE UMEBL.

20.—
dla pana u samotnej osoby. — Adres Kurjer Poznański zdg 26 208

Pokój
frontowy, umeblowany, wynajme. Sew. Mielżyńskiego 22 m. 8. zdg 26 255

Pokój
Łakowa 8 m. 8. zdg 26 251

Panil
Frontowy słoneczny ładnie umeblowany klatki schodowej wyraźne. Plac Działowy 10, mieszkanie 10 zdg 26 243

Pokój
1 lub 2. Wielka 17 m. 12. zdg 26 274

Tanio
2 panów. Ogrodowa 15, mieszkanie 16 zdg 90 620

Telefon
czysty, słoneczny, Aleje Marcinkowskiego 2, mieszkanie 1. zdg 26 332

Zwierzyniecka
8 mieszkanie 6. zdg 26 377

Pokój
umeblowany, światło elektryczne, od 1 czerwca do wynajęcia. Św. Marcin 4 wchód ul. Wysoka 1 m. 5. zdg 25 334

Pokój
dla małżeństwa. Wielkie Garbary 38, m. 16 zdg 26 327

Półwiejska
2-6. dwuosobowy, jeden (utrzymaniem), pianino. zdg 26 326

Pokój
dwom inteligentnym — dobre utrzymanie — bez. Małeckiego 19, mieszkanie 3. zdg 26 323

Centrum
dwuosobowy używaniem kuchni. Słusarska 2, m. 13. zdg 26 302

Wspólny
panom. Łakowa 16, mieszczk. 10. zdg 26 356

Paniąkom
pokój. Wolności 6 m. 5. zdg 26 415

12 SZUKA POKOJU

Pokoju próżnego
od zaraz poszukuje okolica Ratajczaka, piętrowe, Restauracja Pasaż Ratajczaka 15. zdg 26 161

Pokoju
umeblowanego z urządzeniem kuchni poszukuje dwie panie z osmioletnim dzieckiem Oferty Kurjer Poznański zdg 26 167

Saloniku
i sypialni u starszej inteligentnej pani poszukuje. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 26 166

Pokoiku
czystego niekierującego do 20. — śródmieściu poszukuje urzędnika. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 399

13 LOKALE

Ubikacja
suterenu od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia: ul. Małeckiego 33 m. 12. zdg 26 224

Lokale
na warsztaty, fabrykacje lub składnice zaraz do wynajęcia. Łaczińska Kanałowa 17. zdg 26 174

Poszukuje
miejsce nadające się na małą wytwórnię chemiczną (gaz, woda odparowanie do komina). Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 26 259

Na
zakład kosmetyczny w śródmieściu parter, lub I. Podaniem warunków. adresu Kurjer Poznański zdg 26 334

14 DZIERŻAWY

Majątku
szukam dzierżawę 500—1 000 mórg lub kupna 400—600 mórg dobrej ziemi, blisko Poznania najchętniej bez inwentarza. Agencji wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 159

Mniejszy
skład fryzjerski. Woźna 11. Zgłoszenia Woźna 13, II. zdg 26 245

Dzierżawy
majątku 1 000—1 200 mórg dobrej ziemi — okolica Poznania. Gniezna. Wrześni lub Środy — poszukuje. Pośrednictwo wykłuczona. Szczegółowe oferty proszę zgłosić do Kurjera Poznańskiego pod zdg 26 338

Przyjmę
w dzierżawę jedną morgę ogrodu z mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 360

Śpichrz
obszerne, centrum miasta, w dzierżawie. Zgłoszenia Znin. skrzynka 6. ng 9775

15 LETNISKA i UZDROWISKA

Szukam
letniska pokoju kuchnia, blisko Poznania las, woda. Oferty Kurjer Poznański rg 6968

Rabka „Jagoda” pensjonat
wychowawczo-leczniczy M. Opielowskiej przyjmuje dzieci i młodzież pod zupełną opieką fizyczną i moralną. Zgłoszenia wila „Bagatela”. zdg 23 344

Puszczykówo
pensjonat Mimoza pokoje utrzymaniem lub bez. Poznańska 18, blisko dworca. zdg 21 805

Dwa
pokoje kuchenne las, woda, stacja blisko Poznania polecam Oferty Kurjer Poznański zdg 26 209

1—2
pokoi kuchni poszukuje 15. 6. Puszczykowie — Puszczykówo. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 212

Willa
Różanka Biskupice, pow. Poznań przyjmuje letników każdego czasu. zdg 26 190

Jastarnia
pensjonat Jadwiga, pokoje z utrzymaniem korzystnie. Wiadomość do 29. V. Zwierzyniecka 8, mieszkanie 6 potem Jastarnia. zdg 26 164

Poszukuje
letniska blisko Poznania lub w Puszczykowie. Puszczykówo — dwa pokoje z kuchnią. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 280

Wygodne pokoje
dla gości sezonowych wydatnie bez utrzymania, lub z całodziennym utrzymaniem Pensjonat „Pod Strzechą” w Puszczykowie, ul. Łakowa 2, Zgłoszenia na miejscu, lub w Poznaniu, Plac Wolności 7, tel. 31 28 Pz 10 678-20-51

Puszczykówo
lub okolica, pokój z kuchnią na dwa miesiące szukam. — Oferty cena Kurjera Pozn. zdg 26 318

Ojcw
Hotel i Restauracja pod Łokietkiem poleca tania i wykwintna kuchnie oraz pokoje hotelowe. — Przyjmuje również pensjonat. Ceny niskie. Oczekujemy dancing. zdg 26 345

Kto
reflektuje na tanie zdrowe nad wodą położone letnisko w leśniczówce na Pomorzcu? Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdg 26 342

16 OSOBISTE

Trystanie!
Prosi o adres — chce przemówić Isolda. zdg 25 506

P. Cz. W.
oczekuje uwiadomienia koncertu. zdg 26 220

Oskarżona
Stanisława Rosa coga jako niesłuszny zarzut uczyniony oskarżycielowi prywatnemu Wincentemu Frankiewiczowi, z dnia 2-go czerwca 1932 skradł 7 krzewów buszawek z ogrodu Michałowi Garczyńskiej, Poznań, Sielska 39 i przeprosza oskarżyciela prywatnego za uczyniona zniżwage. zdg 26 189

Ostrzeżenie
Cofam wczorajsze ogłoszenie które niepełnym syn. pod wpływem P. E. Sienkiewicz za pieniądze takowego podał. Oskarżenie złożone w kawiarni Esplanada podtrzymuje. Za syna Marjan Walkowski Wielkie Garbary 12 zdg 26 430

21 ZGUBY

5 maja
znaleziono pieniądze (skwer przed pocztą). Zgłosz. kwotę, miejsce zgubienia Kurjer Poznański zdg 26 173

Unieważniam
najmniejszą weseł (rima) na 700 złotych z data płatności 2. 8. 33. podpisany przeze mnie jako dłużnika i wystawca Maksymiliana Krzemienińskiego noszący w rogu pieczęć M. Krzemieniowski Polaiewo z nr. 1643 który mi w przesyłce pocztowej zaginął. — Ostrzeżam przed nabyciem tegoż. Emil Wegner, rolnik, Przybychowo. zdg 26 344

22 ROZMAITE

Akuszerka
Kleinwächterowa, Poznań, centrum ul. Romana Szaymańskiego 2 pierwsze piętro, lewo drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdg 21 794/5/6

Włosów
wypadanie, łupież łysine usuwa „Esencia chinowo-chmielowa” z kognitkiem. Sprzedają apteki i drogerie. ng 9 444

Koldry na wacie
wielki i puchu, jedwabne i zwykłe, Bielizna boscielowa garnitury podkorkowe po cenach fabrycznych poleca Fabryka Bielizny — Dom Plócién J. Schubert Wrocławska 3, Specjalność: Wdwa wy. Pz 10 170-13-82

Naprawa dywanów
czerowanie garderoby fachowe spawanie porcelany, fajansów, marmurów. Adamska, Skarbowa 15. zdg 26 222

Malarskie
prace wykonuje czysto bardzo tanio Tynecki, malarz, Bukowska 43, m. 32. zdg 26 279

W lasach
przy rzeczce lub jeziorze w promieniu 20-30 km od Poznania poszukuje się parcel budowlanych Oferty Kurjer Poznański zdg 26 216

Bieliznę
kartuski itp. do szycia przyjmie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 161

„Haftoplis“
wykonuje nerezki, okretki, dziurki, overlock, pisowanie dekoryzowanie haftu, monogramy, obciążanie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie czepek najtaniej St. Rynek 10 (Kurzanoga). Pz 10 679-20.26

Tomaczenie
niemieckie, francuskie angielskie Madalińskiego 13/34. zdg 26 205

Swetry
bluzki, bezrękawniki, sukienki, wykonuje, przerabia. Pracownia „Tricot”, Poczta 23. Pz 10 166-17.141

Gurgula
biszkopty dla dzieci, chorych, starców, polecane przez Izby Lekarskie do nabycia wszędzie. Gdzie brak wysyła fabryka Gurgula, Jarosław. Pz 10 165 70.52

Przyjdź!
Poznasz dokładnie swoją przyszłość Wroćka. Spokojna 16 a mieszkanie 20. zdg 25 568

Odnović
chcę dom Ratajczaka 10. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdg 26 308

Radio Radio
Przeszłoty w odbiorze usuwam. Złotoszka pod zdg 26 300

23 OŻENKI

Panna
przystojna, lat 26 mieszkaniem całkowitem urzędzeniem pozna panna na stałej posadzie. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 211

Odpowiedniego
urzędniczką lub przemysłową poszukuje dla 23 letniej przystojnej panny posiadającej 45 000. cel matrymonialny. Zgłoszenia „Wanda”. Szkoła 6. m. 3. zdg 26 265

„Przyszłość“
największe zaufane biuro matrymonialne poleca obrzymi wybór pań — panów. Poznań. Ogrodowa 5. m. 7. zdg 26 295

Kawaler
lat 25 rzeźnik posiadający interes (rynkowo) poszukuje pannę lub młodą wdówkę celu matrymonialnym. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 336

24 NAUKA

żeńskie Kursy Techniczne
Poznań Kraszewskiego 17 m 15. Przygotowanie średnie (zeszłości-klasowe). Urzednikom znaczne zniżki. Pz 10 633/4-54 4812

Pierwszym językiem świata, jest angielski!
Lekcje Dr. Arend Bachelor of Arts (London) były asystent Instytutu Fonetycznego Uniwersytetu Londyńskiego. Odczynnienie 6-7. Staszica 11-13. Pz 10 652-55.1

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „Gramy operetkę”.

Teatr Wielki (Opera): Dziś Teatr nieczynny

Piątek, 19. 5. „Cyrulik Sewilski” z Ewą Bandrowską, Tad. Szymonowiczem, dyr. Dołyckim.

Teatr Nowy: Dziś „Fräulein Doktor”.

Czwartek, 18. 5. „Fräulein Doktor”.

Piątek, 19. 5. „Fräulein Doktor”.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Zebak z Bagdadu”.

Aurora: „Pat i Patachon, chłopcy do rzezy”.

Colosseum: „Tajemnica Radiostacji W. P. N.”.

Corso: „Bandyta z Chicago” i „Djabelski Jeździec”.

Metropolis: „Kobiety bez przyszłości”.

Muza: „Przygody Brygadiera Gerarda”.

Odeon: „Serce na ulicy”.

Orzeł: „W sidłach zdrajcy” i „Napowietrzni piraci”.

Renaissance: „Książę Dracula”.

Roxy: „Harrold Lloyd”

Stinks: „Raj ukradziony”.

Słońce: „Transatlantic”.

Wilsona: „Kapitan Whalan”.

Pomocy
profesorów gimnazjum, łaciny, matematyki szuka eksternista. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 186

Fortepian
do ćwiczeń wolny Zwierzyniecka 8 m. 6. zdg 26 376

25 MUZYKA

Jazzbandzista
pierwszorzedna gra. — trąbka, skrzypce, gitara hawajska wolny od 1 czerwca. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 358

Duet
muzyczny pierwszorzedny acordeon, śpiew potrzebny od 1. 6. pod warunków. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 358

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Maturzysta
gymn. poszukuje posady nauczyciela domowego, sekretarza osobistego towarzysza podróży itp. Posiadam prawo nauczania pisze na maszynie Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 142

Pomocnik fryzjerski
poszukuje posady zaraz lub później Zgłoszenia Fryzjer „Konin”. skrzynka pocztowa 8. ng 9 805 a

Pomocnik piekarski
chcę się dostać cukiernictwa poszukuje pracy Zgłoszenia: Piekarczyk Konin skrzynka pocztowa 8 ng 9 805

Française
parisienne sachant italien cherche place d'institutrice. Offres Kurjer Pozn. zdg 22 749

Pielęgniarka
z praktyką do niemowlęcia przyjmie posade od czerwca Bielskowska. Grzymisław poczt. Szrem zdg 25 734

Panienska
była biurowiczka szuka jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 930

Ogrodnik
kawaler, lat 26, obeznany dobrze w swym zawodzie z dobrymi świadectwami, zna poszczelnictwo i obsłuzę palacową. Poszukuje posady zaraz. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 24 557

Egzaminowana nauczycielka
wychowawczyni, dłuższa praktyką szkolną posady lipca lub później klasy wstępne i 3 gimn. Da podstawy konwersacji franc. doskonały niem., muzyka, słaby stop. średnie. Pensja 40-50 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 062

Magistra
farmacji bez praktyki poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 25 418

Drogerzysta-podróżujący
przyjmie przedstawicielstwo. Zgłoszenia z warunkami do Kurjera Pozn. zdg 25 992

Pracznka
sumienna czysta pierze dobrej polecania szuka prania natchetniej na Łazarzu. Plaskowska Wypiańskiego 35 pokój 15. zdg 24 047

Poszukuje
posady inkasenta woźnego stróża innej 500 złotych kaucji. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 203

Pomocnik
piekarski poszukuje posady zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 210

Gospodyni - kucharka
długoletnia praktyka, wiek średni, przyjmie posade w lepszym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 214

Dziewczyna
poszukuje posady z dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 215

Dziewczyna
uczniwa, czysta szuka posady do wszelkich prac domowych od 1. 6. Oferty prosze skierować do Kurjera Pozn. zdg 26 151

Panienska
poszukuje posady znane prace domowe zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 182

Służąca
wiejska uczniwa czysta wierna z gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Zmiana miejsce tylko z powodu śmierci pana. — Oferty prosze do Kurjera Pozn. zdg 26 187

Szukam
posady z gotowaniem lub bez. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 194

Szukam
posady na wyjazd do wszystkiego Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 340

Krawcowa
szuka pracy Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 237

Zarządczyni
z długoletnią praktyką poszukuje posady do samotnej osoby w miejscu. Świadectwa i referencje na żądanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 188

Gospodyni
z wykwintnym gotowaniem przyjmie posade w lepszym domu — względnie samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 353

Służąca
samodzielnie gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 351

Rządca gosp.
doświadczony, lat 32 żonaty, dobre referencje, zmieni posade od 1. 7. lub później jako samodzielny lub pod dykt. Łaskawe zgłoszenia uprasza Sachnik, maj. Łukaszewo p. Kobylin. zdg 26 1

Kucharka
samodzielnie poszukuje posady od 1-go. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 387

Osoba
w średnim wieku przyjmie posade zarządu letniska, uzdrowiska, znajomość kuchni, gospodarstwa oraz książkowości. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 442

Inteligentna
panienka z dobrym sędziem i haftem poszukuje posady do dziećci, dobre świadectwa. Adres Szwarówna Zabikowo, Białkowskiego 6. zdg 26 434

Kupno okazjone

Piękne butony
circa 4 kar. na łańcuszkach brylantowych, okazjone, korzystnie sprzedaje

Fa J. STARK
Bazar, ul. Nowa.
zr 18 892

Mechanik
szofer poszukuje posady zaraz. lat 24, po wojskowości, prawo jazdy wojsk. cywilne Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 435

Kucharka
młodsza, przyjmie posade do samodzielnie prowadzenia domu od 1. 6. w lepszym domu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 260

Młodsza
maszynistka szuka praktyki bezpłatnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 162

Pomocnik drog.
ukończona szkoła handl. i drog. przyjmie posade na prowincji za mieszkanie z utrzymaniem. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 158

Sekretarz - ksiązkowy
lat 30 Wielkopolańczyk z maturą oraz kilkoletnią praktyką biurową poszukuje posady. Miejsce obojetna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 26 113

Szukam
prania i posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 963

Dam
150 kaucji za jakakolwiek posade. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 171

Buchalter
wolny bilansista, technik przemysłu rolnoego, specjalność gotelnictwo, krochmalnictwo, sypielnictwo, platkarstwo i przemysł drzewny poszukuje pracy od 1 lipca 1933 r. Zgłoszenia poczt. Radomski sk. p 23 dla Buchaltera S S zdg 23 307

Dziewczyna
uczniwa, chętna, samodzielnie, dobrem gotowaniem, prasowaniem, sztywniej bielizny, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 239

Pracznka
sumienna poszukuje prania. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 262

Uwagal
Kto wskaże miejsce nauki za reżnika, za wynagrodzeniem — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 227

Panienska
skromna, uczniwa, przyjmie jakakolwiek prace, ewentualnie do dziećci, pomocy w składzie Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 275

Pielęgniarka
poszukuje posady do niemowlęcia od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 278

Drogerzysta
lat 28, z kilkoletnią praktyką w aptekach jako pomocnik poszukuje posady. Wymagania skromne. Oferty uprasza się skierować do Kurjera Pozn. zdg 9774

Dziewczyna
uczniwa z dobrymi świadectwami poszukuje posady od zaraz lub 1. 6. zna szycie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 195

Dziewczyna
młoda, dobrymi świadectwami poszukuje pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 316

Córka
porządnych rodziców zna dobre gotowanie szycie, pranie, prasowanie obecnie w trudnych warunkach poszukuje jakiegokolwiek posady. Miejsce obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 379

Sierota
lat 17, poszukuje posady do lekkich prac domowych od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 378

Poszukuje
posługi przed południem lub po południem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 373

Uczeń
elektro-mechanik, 2 lata nauki, ukończona szkoła dokształcająca szuka miejsca oelem dokończenia nauki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 372

Pracznka
uczniwa, czysta pierze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 361

Mężczyzna
poszukuje posady podróżniwego. Branża obojetna Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 314

Mężczyzna
ze wsi poszukuje pracy jakiegokolwiek. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 313

Posługi
na Jeżycach poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 292

Posługi
na Wildzie poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 291

Technik dentystyczny
w zlocie kauczku poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 6953

28 WOLNE MIEJSCA

Dzielnka
fryzjerska potrzebna zaraz. Puszczkowo Poznańska 16. zdg 26 241

Nakładacz
do drukarskich maszyn piaskich z dobrą rutyną potrzebny od zaraz. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej pracy do Kurjera Pozn. zdg 26 440/1

Służący
kawaler rutynowany z długoletnimi świadectwami potrzebny od 1 czerwca Zgłoszenia z odpisami świadectw, których się nie zwraca przyjmie Majetność J. Worowow p. Witkowo. zdg 25 738

Obuwnik
na dobrą prace potrzebny zaraz. Focha 65. zdg 25 666

Dziewczyna
uczniwa z dobrem gotowaniem do wszelkich prac domowych potrzebna od 1 czerwca. Zgłoszenia z podaniem pensji Kukucka, Mogilno. zdg 23 313

Ekspedjentka
rutynowana konfekcyjnerka, figura 42 z Poznania od 1 czerwca do magazynu konfekcji damskiej potrzebna. Znajomość języka niemieckiego konieczna. Zgłoszenia tylko fachowych sił z życzysem i odpisami świadectw należy skierować do Kurjera Pozn. zdg 25 614

Kucharka
pierwszorzedna kuchnia warszawska na letnisko. Zwierzyniecka 8 m. 6. zdg 26 207

2
hafciarki biegle (sztafard) na tydzień potrzebne. Podaniem warunków do Kurjera Pozn. zdg 26 223

Posługaczka
potrzebna. Kwiatowa 4 m. 4. zdg 26 213

Marję światownę
proszę o adres do Kurjera Pozn. zdg 26 218

Służąca
uczniwa, czysta potrzebna. Chwaliszewo 29/30 piekarnia. zdg 26 225

Uczennica
fryzjerska potrzebna. Wyspiańskiego 15. zdg 26 180

Chłopiec
lat 16 do sprzedazy papierosów potrzebny. Zgłoszenia osobiste w portierni Moulin Rouge, Kantaka 8/9, w piątek o godz. 3-4 popoł. zdg 26 185

Panienska
inteligentna muzykalna kochająca dziećci do zajęcia się 6 letnią dziewczynka na cały dzień bez spania potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 192

Butelkowa
sprzedazy wódek na rachunek własny, dogodne warunki od zaraz oddam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 252

Młody kucharz
potrzebny zaraz. Restauracja w Hotelu „Polonia”. dg 3510

Służąca
umięta gotować samodzielnie z praniem do 6 osób może się zgłosić św. Marcin 40. Skład jubilerski zdg 26 267

Ogród pod wille

w najlepszym położeniu Jeżyc, tuż przy przystanku tramwajowym 2500 m² parkan murowany, większa ilość drzew i krzewów owocowych i ozdobnych, szpary, truskawki etc. sprzedam lub zamienię ewentl. z dopłatą na gotowy obiekt w pobliżu Poznania. Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 44.44. zdg 18 904

Dziewczyna
do dziećci, świadectwa. Chwaliszewo 15/16 1. zdg 26 172

Dziewczyna
z szyciem potrzebna. Głapowa. Starościnska 1. zdg 26 248

Fryzjerski
pomocnik. Kozia 2 zdg 26 246

Krawcowa
dzielnka do szyci adamskiego potrzebna. — Plac Sapieżyński 8. m. 4 zdg 26 234

Pomocnik
i fryzjerska. Półwiejska 38 a. zdg 26 233

Posługaczka
potrzebna. Zaraz Wskaże Kurjer Pozn. zdg 26 228

Fryzjerska
może się zgłosić. Grobla 28 od 7-8. zdg 26 330/1

Kucharka
na sezon nad morze potrzebna. — Oferty pierwszorzedne Kurjer Pozn. zdg 26 263

Panienska
do szycia potrzebna zaraz. Aleje Marcinkowskiego 26 m. 12. zdg 26 264

Panna
inteligentna do 2 letniego dziećci potrzebna Oferty z warunkami do Kurjera Pozn. zdg 26 266

Uwagal
celem powiększenia naszego przedsiębiorstwa handlowego — przyjmujemy kilka pań (z dobrą powierzchownością) samodzielnych i wyrobionych życiowo. Praca stała, bardzo miła i zapewniająca świetną przyszłość. Zgłoszenia w piątek od 10-13. Kantaka 7. m. 7. Dzwonów do biura! zdg 26 412

Poszukuje
zaraz przystojnej dzielnej bufetoj z kaucją oraz kucharki, która zajmie się wszelkimi pracami kuchennymi. Zgłoszenia osobiste pomiędzy godz 7-9 wieczór J. Kujawa św. Marcin 63. zdg 26 329

Ekspedjentka
rzeźniczką samodzielnie potrzebna. Müller. Woźna 17. zdg 26 311

Krawcy
na duże sztuki dobra miarowa prace mogą się zgłosić. — Jan Szumarski, Wielkie Garbary 6. Pz 10 677 20.48

Potrzebna
ekspedjentka do składu bielizny. Zgłoszenia z podaniem referencji Kurjer Pozn. zdg 26 317

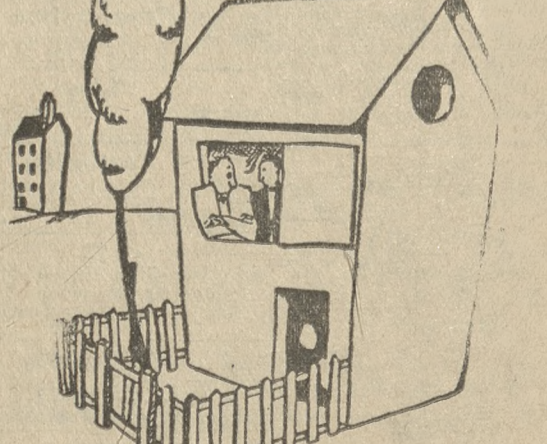
Pomocnik
i fryzjerska potrzebni zaraz. Pozn. zdg 26 299

Posługaczka
czysta potrzebna. Nowomiejski 5 a. m. 9. zdg 26 294

Ekspedjentka
z pożyczką do 600 zł potrzebna. z utrzymaniem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 287

Służąca
potrzebna. Patrona Jackowskiego 29. m. 8. zdg 26 404

Humor zagraniczny

Szczyt marzeń osiągnięty
= Najprzyjemniejsze to to, że posiadam ogród. Można się przejść po obiedzie — nie wychodząc z domu. (Ami du Peuple Paryż). S. F.

Przedpłata
na miesiąc czerwiec 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przesyłek w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonent nie ma prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potoczными 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 w stroża; do wydania wieczornego „drobne” do godz. 12, większe dużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówekowych): słowo nagłówekowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a ilością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkołwiątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. — P K O. Poznań, nr. 200 149.